

**INSTYTUT
OCHRONY
ŚRODOWISKA**

INSTITUTE OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

ZAKŁAD OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Umowa nr 37/10/Wn50/UR-WM-Tx/D

**Obsługa administracyjno-techniczna działań Ministra Środowiska celem realizacji zobowiązań wynikających z postanowień ratyfikowanych bądź podpisanych przez Rzeczpospolitą Polską wszechstronnych umów międzynarodowych w zakresie ochrony środowiska (Konwencja Bońska, Porozumienie EUROBATS, Porozumienie ASCOBANS, Konwencja o różnorodności biologicznej)
Etap I.**

**KONWENCJA BOŃSKA – O OCHRONIE
WĘDROWNYCH GATUNKÓW DZIKICH ZWIERZĄT**

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
na zamówienie Ministra Środowiska

Dyrektor Instytutu

Kierownik zadania

Prof. dr hab. Barbara Gworek

Prof. dr hab. Maciej Sadowski

WARSZAWA 2010

Autorzy:

Dr Grzegorz Rąkowski
Mgr Anna Barszcz

Niniejszy raport został wykonany na zlecenie Ministra Środowiska, a sfinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach I etapu umowy nr 37/10/Wn50/UR-WM-Tx/D z dnia 1 lutego 2010 roku.

Praca została zrealizowana w Instytucie Ochrony Środowiska na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy Ministrem Środowiska, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Instytutem Ochrony Środowiska w dniu 31 grudnia 2003 roku.

Przedmiotem pracy była analiza najważniejszych dokumentów i decyzji związanych z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków zwierząt, zwaną Konwencją Bońską, oraz wybranych porozumień związanych z tą konwencją.

W analizach wykorzystywano materiały własne, materiały przesłane z Ministerstwa Środowiska, informacje zawarte w na stronach internetowych, a także liczne publikacje dotyczące ptaków i innych gatunków migrujących oraz problemów związanych z ich ochroną w Polsce i na świecie.

SPIS TREŚCI

	str.
ZADANIE 1. ANALIZA DECYZJI KONFERENCJI STRON (COP 9) Z GRUDNIA 2008 R. WRAZ Z PROJEKTAMI REKOMENDACJI I STANOWISK POLSKI W POROZUMIENIU Z MŚ	5
Wstęp	6
Analiza rezolucji COP9.....	10
Rezolucja 9.1.	10
Rezolucja 9.2.	15
Rezolucja 9.3.	24
Rezolucja 9.4.	25
Rezolucja 9.5.	28
Rezolucja 9.6.	30
Rezolucja 9.7.	34
Rezolucja 9.8.	38
Rezolucja 9.9.	39
Rezolucja 9.12.	44
Rezolucja 9.13.....	45
Rezolucja 9.14.	47
Rezolucja 9.15.	49
Rezolucja 9.17.	51
Rezolucja 9.18.	52
Rezolucja 9.19.	55
Rezolucja 9.20.	60
Analiza rekomendacji COP9.....	62

ZADANIE 1

**ANALIZA DECYZJI KONFERENCJI STRON (COP 9)
Z GRUDNIA 2008 R. WRAZ Z PROJEKTAMI
REKOMENDACJI I STANOWISK POLSKI
W POROZUMIENIU Z MŚ**

Wstęp

Podstawę do zawarcia Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Convention on Migratory Species – CMS), nazywanej inaczej Konwencją Bońską, dała **Deklaracja Sztokholmska**, która została przyjęta jako Rekomendacja nr 32 Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko Człowieka”, która odbyła się w 1972 r. w Sztokholmie. Deklaracja ta zalecała krajom nawiązywanie międzynarodowych porozumień mających na celu ochronę gatunków występujących na wodach międzynarodowych lub wędrujących pomiędzy wodami terytorialnymi. Sama **Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt** została sporządzona 23 czerwca 1979 r. w Bonn i weszła w życie w 1983 r. Wspólnota Europejska jest Stroną Konwencji od 1983 r., zaś Polska jest jej Stroną od 1996 r. Według stanu 1 stycznia 2010 r. Stronami Konwencji jest obecnie 113 państw z Afryki, Środkowej i Południowej Ameryki, Azji, Europy i Oceanii.

Celem Konwencji Boskiej jest ochrona lądowych, morskich i gatunków migrujących na całym obszarze ich występowania. Stanowi międzyrządowy traktat zawarty pod auspicjami Programu Środowiskowego Organizacji Narodów Zjednoczonych, dotyczący ochrony dzikiej przyrody na skalę globalną. Integralną częścią tekstu Konwencji są dwa załączniki. W **Załączniku I** Konwencji wymieniono gatunki zagrożone wyginięciem, w stosunku do których Strony zobowiązane są do wprowadzenia ochrony tych gatunków, a także ochrony, i o ile to możliwe, odtwarzania ich siedlisk, a także do zapobiegania wszelkim niekorzystnym oddziaływaniom na te gatunki oraz wprowadzenie zakazu wszelkich form ich pozyskania i pozyskania jaj tych gatunków. W **Załączniku II** Konwencji wymienione zostały gatunki wędrowne, które mają niekorzystny stan zachowania i które mogłyby odnieść znaczne korzyści z międzynarodowej współpracy. W stosunku do tych gatunków Konwencja zaleca zawieranie międzynarodowych porozumień, zawieranych pod jej auspicjami, które mogłyby się przyczynić do poprawy stanu zachowania tych gatunków.

Porozumienia takie mogą przyjmować postać prawnie wiążących traktatów, czyli w polskiej nomenklaturze prawnej: Porozumień, lub mniej formalnych umów o współpracy, w stosunku do których stosuje się nazwę Memorandum of Understanding. Z oboma powyższymi formami porozumień międzynarodowych związane są Plany Działań, które precyzują konkretne zadania do wykonania, aby osiągnąć zamierzony w porozumieniach cel, z określeniem ich harmonogramu i priorytetów tych działań.

Obecnie Polska jest stroną dwóch Porozumień: **Porozumienia o ochronie małych walenii Bałtyku, Północno-Wschodniego Atlantyku, Morza Irlandzkiego i Północnego (ASCOBANS)** oraz **Porozumienia o ochronie populacji europejskich nietoperzy (EUROBATS)**, a także jednego **Memorandum of Understanding o ochronie wodniczki (*Acrocephalus paludicola*)**.

Organem decyzyjnym Konwencji Bońskiej jest Konferencja Stron Konwencji (COP), która odbywa się co trzy lata. Organ ten jest uprawniony do wprowadzania uzgodnionych poprawek do tekstu Konwencji, przeglądu i aktualizacji wykazu gatunków wymienionych w Załącznikach I i II oraz oceny stanu zachowania poszczególnych gatunków wędrownych i ich grup. Decyzje COP są ogłaszane w formie Rezolucji i Rekomendacji.

W okresach międzysesyjnych organem zapewniającym prowadzenie właściwej polityki oraz spraw administracyjnych związanych z Konwencją jest **Komitet Stały** (Standing Committee – StC), w skład którego wchodzi przedstawiciele Stron z poszczególnych regionów geograficznych. Spotkania Komitetu odbywają się co najmniej raz w roku. Sprawy związane z koordynacją bieżących spraw związanych z Konwencją, obiegiem dokumentów oraz organizacją i obsługą Konferencji Stron zajmuje się **Sekretariat Konwencji** mieszczący się w Bonn i administrowany przez Program Środowiskowy Narodów Zjednoczonych

(UNEP). Organem doradczym COP i Sekretariatu w sprawach naukowych jest **Rada Naukowa** (Scientific Council – ScC), złożona z ekspertów zgłoszonych przez Strony. Posiedzenia Rady naukowej odbywają się raz do roku.

Dotychczas odbyło się dziewięć Konferencji Stron, a ostatnia – **COP9** – obradowała w dniach 1-5 grudnia 2008 r. w Rzymie. Do najważniejszych decyzji COP9 dotyczących naszego kraju należy wybranie Polski na członka Komitetu Stałego Konwencji.

W wyniku zgłoszonych przez strony propozycji lista gatunków wymienionych w Załączniku I CMS została zwiększona o 10 pozycji, zaś lista gatunków wymienionych w Załączniku II CMS – o 11 pozycji. Spośród dodatkowych gatunków włączonych do Załącznika I w Polsce okazjonalnie występują dwa gatunki: **trznadel złotawy** (*Emberiza aureola*), zalatujący sporadycznie i notowany w naszym kraju zaledwie pięciokrotnie oraz również sporadycznie zalatujący **ścierwnik** (*Neophron percnopterus*). Spośród dodatkowych gatunków włączonych do Załącznika II w na obszarze polskich wód terytorialnych bardzo rzadko pojawia się jedynie **koleń pospolity** (*Squalus acanthias*) okazjonalnie pojawiający się w zachodnim Bałtyku. W związku z tym, że wymienione gatunki na obszarze Polskich (lub jej wód terytorialnych) pojawiają się jedynie wyjątkowo i bardzo rzadko, ich włączenie do załączników Konwencji w praktyce nie wiąże się koniecznością podejmowania żadnych szczególnych działań przez Polskę.

Podczas sesji COP9 w Rzymie przyjęto 20 Rezolucji i 5 Rekomendacji, które wymieniono w tabeli poniżej. Trzy z Rezolucji: Rezolucje 9.10, 9.11 i 9.16 zostały anulowane.

Tabela 1. Zestawienie rezolucji i rekomendacji przyjętych przez Dziewiątą Konferencję Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (COP 9) Rzym 1–5 grudnia 2008

Numer rezolucji/rekomendacji	Nazwa dokumentu
UNEP/CMS/Rezolucja 9.1	Concerted and Cooperative Actions Uzgodnione i wspólne działania
UNEP/CMS/Rezolucja 9.2	Priorities for CMS Agreements Priorytety dla Porozumień związanych z Konwencją Bońską.
UNEP/CMS/Rezolucja 9.3	CMS Information Priorities Priorytety informacyjne Konwencji Bońskiej
UNEP/CMS/Rezolucja 9.4	The Future of National Reports Przyszłość raportów krajowych
UNEP/CMS/Rezolucja 9.5	Outreach and Communication Issues Działalność popularyzatorska i kwestie związane z komunikacją
UNEP/CMS/Rezolucja 9.6	Cooperation with Other Bodies Współpraca z innymi organizacjami
UNEP/CMS/Rezolucja 9.7	Climate Change Impacts on Migratory Species Wpływ zmian klimatu na gatunki migrujące
UNEP/CMS/Rezolucja 9.8	Responding to the Challenge of Emerging and Re-emerging Diseases in Migratory Species, Including Highly Pathogenic Avian Influenza H5N1 Reakcja na zagrożenia związane z pojawiającymi się i odradzającymi się chorobami gatunków migrujących z wyso-

	ce patogeniczną ptasią grypą H5N1 włącznie
UNEP/CMS/Rezolucja 9.9	Migratory Marine Species Morskie gatunki wędrowne
UNEP/CMS/Rezolucja 9.10	Anulowana
UNEP/CMS/Rezolucja 9.11	Anulowana
UNEP/CMS/Rezolucja 9.12	Capacity Building Strategy Strategia wzmacniania zdolności instytucjonalnej
UNEP/CMS/Rezolucja 9.13	Intersessional Process Regarding the Future Shape of CMS Międzysesyjny proces dotyczący przyszłego kształtu Konwencji Bońskiej.
UNEP/CMS/Rezolucja 9.14	Financial and Administrative Matters and Terms of Reference for the Administration of the Trust Fund for the Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals Kwestie finansowe i administracyjne oraz ramy odniesienia dla Administracji Funduszu Powierniczego Konwencji Bońskiej
UNEP/CMS/Rezolucja 9.15	Composition and Organisation of the Standing Committee Skład i organizacja Stałego Komitetu
UNEP/CMS/Rezolucja 9.16	Anulowana
UNEP/CMS/Rezolucja 9.17	Arrangements for Hosting the Ninth & Tenth Meetings of the Conference of the Parties Ustalenia dotyczące gospodarzy dziewiątego i dziesiątego spotkania Konferencji Stron
UNEP/CMS/Rezolucja 9.18	Przyłów
UNEP/CMS/Rezolucja 9.19	Adverse Anthropogenic Marine/Ocean Noise Impacts on Cetaceans and other Biota Niekorzystny wpływ antropogenicznego hałasu w morzach i oceanach na walenie i inne biota
UNEP/CMS/Rezolucja 9.20	The Saker Falcon (<i>Falco cherrug</i>) Raróg (<i>Falco cherrug</i>)
UNEP/CMS/Rekomendacja 9.1	Central Eurasian Aridland Mammals Ssaki terenów pustynnych Środkowej Eurazji
UNEP/CMS/Rekomendacja 9.2	Sahelo-Saharan Megafauna Megafauna Sahelu i Sahary
UNEP/CMS/Rekomendacja 9.3	Tigers and other Asian Big Cats Tygrysy i inne azjatyckie wielkie koty
UNEP/CMS/Rekomendacja 9.4	Standardized Nomenclature for the CMS Appendices Zestandaryzowana nomenklatura używana w Załącznikach Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt
UNEP/CMS/Rekomendacja 9.5	Cooperative Action for the Elephant (<i>Loxodonta africana</i>) in Central Africa Wspólna akcja na rzecz słonia afrykańskiego (<i>Loxodonta africana</i>) w Afryce Środkowej

Dalsza część opracowania poświęcona będzie analizie tych dokumentów. Wybrane z nich, po konsultacji z MŚ, na użytek niniejszej analizy zostały przetłumaczone na język polski.

Analiza rezolucji COP9

Rezolucja 9.1

Tekst rezolucji:

Rezolucja 9.1 (UNEP/CMS/Resolution 9. 1)

Uzgodnione i wspólne działania

Nawiązując do Rezolucji 3. 2 dotyczącej gatunków z Załącznika I przyjętej przez Konferencję Stron na jej trzecim spotkaniu (Genewa, 1991);

Uznając, że w myśl Rezolucji 3. 2 zdecydowano m. in. o tym, aby na każdym spotkaniu Konferencji Stron był ustanowiony formalny proces przeglądu dla wybranej liczby gatunków wymienionych w Załączniku I;

Odnotowując, iż istnieją gatunki lub populacje gatunków wymienione w Załączniku II, których stan zachowania jest niepomysłny i które wymagają współpracy na szczeblu międzynarodowym na rzecz ich ochrony i zarządzania;

Mając świadomość, że nie wszystkie gatunki wymienione w Załączniku II są obecnie przedmiotem Porozumień i że raczej nie można się spodziewać, w krótkim okresie czasu, że staną się przedmiotem Porozumień wspierających ich ochronę i zarządzanie nimi;

Ponadto przypominając, że zapisy Rezolucji 3. 2, uaktualnione w Rezolucji 4. 2 (Nairobi, 1994), Rezolucji 5. 1 (Genewa, 1997), Rezolucji 6. 1 (Kapsztad, 1999), Rezolucji 7. 1 (Bonn, 2002) i Rezolucji 8. 29 (Nairobi, 2005), oraz zapisy Rekomendacji 6. 2 (Kapsztad, 1999) uaktualnione w Rekomendacji 7. 1 (Bonn, 2002) i Rekomendacji 8. 28 (Nairobi, 2005) instruują i zalecają, aby Sekretariat i Rada Naukowa zachęcała i wspierała Strony w podejmowaniu wspólnych i uzgodnionych na rzecz implementacji postanowień Konwencji i poprawy stanu zachowania gatunków migrujących;

Potwierdzając, że Rada Naukowa na swoim czternastym i piętnastym spotkaniu w Bonn (marzec 2007) i Rzymie (listopad, 2008) omówiła wdrażanie wspólnych i uzgodnionych działań dotyczących gatunków z Załącznika I i II;

Odnotowując wnioski i zalecenia Rady Naukowej na jej czternastym i piętnastym spotkaniu, w szczególności uznanie następujących gatunków jako będących przedmiotem wspólnych i uzgodnionych działań: *Platanista gangetica gangetica*, *Pelecanus crispus*, *Anser cygnoides* oraz *Marmaronetta angustirostris*; oraz

Ponadto odnotowując zalecenia czternastego i piętnastego spotkania Rady Naukowej, że włączone do Załącznika I i II, gatunki: *Tursiops truncatus ponticus*, *Acinonyx jubatus* i *Lycaon pictus*, także powinny stać się przedmiotem właściwych wspólnych i uzgodnionych działań;

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

1. *Decyduje*, że wspólne i uzgodnione działania będą podejmowane w stosunku do gatunków wymienionych w niniejszej Rezolucji w celu poprawienia ich stanu zachowania w ciągu

trzech lat 2009-2011, i że Konferencja Stron omówi wyniki tych działań na swoim następnym spotkaniu;

2. *Instruuje* Radę Naukową, aby przygotowała ona na każde spotkanie Konferencji Stron listę takich gatunków z Załącznika II, lub populacji tych gatunków, co do których nie przewiduje się w przeciągu nadchodzącego okresu trzyletniego zawarcia Porozumień, które jednak wymagają uwagi w okresie raportowania;

3. *Zaleca* Sekretariatowi pomoc Radzie Naukowej w prowadzeniu takiego przeglądu gatunków, z zapewnieniem, że dane dotyczące statusu odnośnych gatunków będą dostarczane przez właściwego członka Rady będącego punktem kontaktowym;

4. *Ratyfikuje* rekomendację Rady Naukowej z piętnastego spotkania, by uzgodnione działania na rzecz gatunków wymienionych w Rezolucji 8.29 były kontynuowane przez kolejne trzy lata (2009-2011), i by wspólne działania zostały rozpoczęte szczególnie wobec tych gatunków, które są wymienione w preambule. Kompletną listę gatunków, dla których uzgodnione działania powinny być, odpowiednio, kontynuowane lub rozpoczęte, zawiera pierwsza tabela załączona do niniejszej Rezolucji; oraz

5. *Zatwierdza* listę gatunków będących przedmiotem wspólnych działań na kolejne trzy lata 2009-2011, zawartą w drugiej tabeli dołączonej do niniejszej Rezolucji.

Tabela 1.1. Gatunki, w stosunku do których w latach 2009–2011 prowadzone będą uzgodnione działania

Rok przyjęcia	Numer rezolucji	Nazwa łacińska	Nazwa angielska/polska*
1991	3.2	<i>Addax nasomaculatus</i>	Addax
	3.2	<i>Gazella dorcas</i>	Dorcas gazelle
	3.2	<i>Gazella leptoceros</i>	Slender-horned gazelle
	3.2	<i>Chlamydotis undulata</i>	Hubara bustard
	3.2	<i>Numenius tenuirostris</i>	Slender-billed curlew/kulik cienkodzioby
	3.2	-----	Marine Turtles
1994	4.2	<i>Chloephaga rubidiceps</i>	Ruddy-headed goose
	4.2	<i>Oxyura leucocephala</i>	White-headed duck
	4.2	<i>Grus leucogeranus</i>	Siberian crane
	4.2	<i>Otis tarda</i>	Great bustard/drop
	4.2	<i>Gazella dama</i>	Dama gazelle
	4.2	<i>Oryx dammah</i>	Scimitar-horned oryx
	4.2	<i>Monachus monachus</i>	Mediterranean monk seal
1997	5.1	<i>Falco naumanni</i>	Lesser kestrel/pustułeczka
	5.1	<i>Phoenicopterus andinus</i>	Andean flamingo
	5.1	<i>Phoenicopterus jamesi</i>	Puna flamingo
	5.1	<i>Anser erythropus</i>	Lesser white-fronted goose/gęś mała
	5.1	<i>Pontoporia blainvillei</i>	La Plata dolphin, Franciscana
	5.1	<i>Hippocamelus bisulcus</i>	South Andean deer
1999	6.1	<i>Sarothrura ayresi</i>	Whitewinged flufftail
	6.1	<i>Hirundo atrocaerulea</i>	Blue swallow
	6.1	<i>Acrocephalus paludicola</i>	Aquatic warbler/wodniczka
	6.1	<i>Lontra felina</i>	Southern marine otter
	6.1	<i>Lontra provocax</i>	Southern river otter
	6.1	<i>Spheniscus humboldti</i>	Humboldt penguin
	6.1.	<i>Aythya nyroca</i>	Ferruginous duck/podgorzałka
2001	7.1	<i>Uncia uncia</i>	Snow leopard
	7.1	<i>Balaenoptera physalus</i>	Fin whale

	7.1	<i>Balaenoptera borealis</i>	Sei whale
	7.1	<i>Physeter macrocephalus</i>	Sperm whale
	7.1	<i>Eubalaena australis</i>	Southern right whale
	7.1	<i>Balaenoptera musculus</i>	Blue whale
	7.1	<i>Megaptera novaeangliae</i>	Humpback whale
	7.1	<i>Platalea minor</i>	Black-faced spoonbill
	7.1	<i>Eurynorhynchus pygmeus</i>	Spoon-billed sandpiper
	7.1	<i>Sterna bernsteini</i>	Chinese crested tern
2005	8.29	<i>Camelus bactrianus</i>	Bactrian camel
	8.29	<i>Bos grunniens</i>	Wild yak
	8.29	<i>Cervus elaphus bactrianus</i>	Bukhara deer
	8.29	<i>Gorilla gorilla</i>	Gorilla
	8.29	<i>Puffinus mauretanicus</i>	Balearic shearwater
	8.29	<i>Calidris canutus rufa</i>	Red knot
2008	9.1	<i>Acinonyx jubatus</i>	Cheetah
	9.1	<i>Platinista gangetica gangetica</i>	Ganges river dolphin
	9.1	<i>Tursiops truncatus ponticus</i>	Bottlenose dolphin (Black Sea sub-species)
	9.1	<i>Pelecanus crispus</i>	Dalmatian pelican/pelikan kędzierzawy
	9.1	<i>Anser cygnoides</i>	Swan goose

*nazwę polską podano jedynie w przypadku tych gatunków, które występują w Polsce; gatunki te zostały także wyróżnione dodaniem tła

Tabela 1.2. Gatunki, w stosunku do których w latach 2009–2011 prowadzone będą wspólne działania

Nazwa łacińska/nazwa polska*
<i>Miniopterus schreibersii</i>
<i>Otomops martiensseni</i>
<i>Eidolon helvum</i>
<i>Lagenorhynchus australis</i>
<i>Lagenorhynchus obscurus</i>
<i>Phocoena spinipinnis</i>
<i>Phocoena dioptrica</i>
<i>Cephalorhynchus commersonii</i>
<i>Cephalorhynchus eutropia</i>
<i>Neophocaena phocaenoides</i>
<i>Sousa chinensis</i>
<i>Tursiops aduncus</i>
<i>Stenella attenuata</i>
<i>Stenella longirostris</i>
<i>Lagenodelphis hosei</i>
<i>Orcaella brevirostris</i>
<i>Loxodonta africana</i> (Central African populations)
<i>Equus hemionus</i> (s.l.)
<i>Gazella subgutturosa</i>
<i>Procapra gutturosa</i>
<i>Crex crex</i> /derkacz
<i>Coturnix coturnix coturnix</i> /przeziórka
<i>Cygnus melanocorypha</i>
<i>Acipenser baerii baicalensis</i>
<i>Acipenser gueldenstaedtii</i>
<i>Acipenser medirostris</i>
<i>Acipenser mikadoi</i>
<i>Acipenser naccarii</i>
<i>Acipenser nudiiventris</i>
<i>Acipenser persicus</i>
<i>Acipenser ruthenus</i>
<i>Acipenser schrenckii</i>

<i>Acipenser sinensis</i>
<i>Acipenser stellatus</i>
<i>Acipenser sturio</i> /jesiotr zachodni
<i>Huso dauricus</i>
<i>Huso huso</i>
<i>Pseudoscaphirhynchus fedtschenkoi</i>
<i>Pseudoscaphirhynchus hermanni</i>
<i>Pseudoscaphirhynchus kaufmanni</i>
<i>Psephurus gladius</i>
<i>Lycaon pictus</i>

*nazwę polską podano jedynie w przypadku tych gatunków, które występują w Polsce; gatunki te zostały także wyróżnione dodaniem tła

Analiza dokumentu

Rezolucja 9.1 obliguje Strony do podjęcia w latach 2009-2011 wspólnych lub uzgodnionych działań na rzecz poprawienia stanu zachowania gatunków wymienionych, odpowiednio, w tabelach 1.1 i 1.2.

Jeśli chodzi o gatunki wymienione w Tabeli 1.1, które powinny stać się przedmiotem działań uzgodnionych, prowadzonych przez Strony Konwencji, w Polsce występuje siedem z nich. Są: kulik cienkodzioby (*Numenius tenuirostris*), drop (*Otis tarda*), pustuleczka (*Falco naumanni*), gęś mała (*Anser erythropus*), wodniczka (*Acrocephalus paludicola*), podgorzałka (*Aythya nyroca*), pelikan kędzierzawy (*Pelecanus crispus*). Wszystkie wymienione gatunki to ptaki, z tym, że do awifauny lęgowej Polski należą jedynie dwa z nich: wodniczka i ogorzałka. Kulik cienkodzioby, gęś mała oraz pelikan kędzierzawy zalatują jedynie sporadycznie i dosyć rzadko na terytorium Polski. Drop i pustuleczka to dawne gatunki lęgowe, które jednak od kilkudziesięciu lat nie gnieźdzą się na obszarze Polski i obecnie na terytorium naszego kraju również jedynie sporadycznie zalatują. W związku z niezwykle rzadkich i jedynie okazjonalnym pojawianiem się tych gatunków w naszym kraju powyższym uzasadnione może być jedynie podejmowanie przez Polskę uzgodnionych działań jedynie na rzecz obu gatunków lęgowych: wodniczki i podgorzałki.

Jeśli chodzi o **wodniczkę** postulat prowadzenia uzgodnionych działań na rzecz tego gatunku, jest przez Polskę spełniony, jako że Polska, wraz z 15 innymi krajami jest sygnatariuszem zawartego w 2004 r. Memorandum of Understanding o ochronie wodniczki (*Acrocephalus paludicola*). Polska populacja lęgowa tego gatunku należy do jednej z trzech największych na świecie. W ramach wymienionego Memorandum of Understanding w naszym kraju realizowany jest obecnie finansowany w większości z funduszu LIFE-Nature projekt „Ochrona wodniczki w Polsce i w Niemczech”, który zakończy się w bieżącym roku. Polskim koordynatorem projektu jest Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Częścią projektu jest m.in. wdrażanie Międzynarodowego Planu Ochrony Wodniczki zaktualizowanego w 2009 r. Wyniki projektu zostaną podsumowane na jego Konferencji Końcowej, które odbędzie się w dniach 11-13 maja 2010 r. w Goniądzu nad Biebrzą.

Drugi z gatunków lęgowych, podgorzałka, jest skrajnie nielicznym gatunkiem lęgowym w Polsce, a aktualna liczebność par lęgowych w naszym kraju wynosi zaledwie ok. 30-50 par. Jest to gatunek umieszczony w Polskiej Czerwonej księdze z kategorią EN – zagrożony wyginięciem, a liczebność jego krajowej populacji lęgowej systematycznie spada. Jest to gatunek zagrożony również w Europie, mający na Czerwonej Liście IUCN – kategoria NT-bliski zagrożenia, a liczebność jego populacji spada na całym kontynencie. W związku z powyższym uzasadnione byłoby w naszym kraju podjęcie programu czynnej ochrony ocalałych populacji tego gatunku, a przynajmniej prowadzenie monitoringu stanowisk lęgowych.

Jeśli chodzi o gatunki umieszczone w Tabeli 1.2, które powinny stać się przedmiotem wspólnych działań, na terenie Polski występują jedynie trzy z nich. Są to: jesiotr zachodni, (*Acipenser sturio*), derkacz (*Crex crex*) i przepiórka (*Coturnix coturnix*). **Jesiotr zachodni** jest, co prawda, zaliczany do fauny Polski, ale ma status gatunku wymarłego, bowiem od ponad 30 lat nie był obserwowany w wodach naszego kraju. W przypadku tego gatunku zasadne byłoby jedynie rozważenie wprowadzenia programu restytucji. Stwierdzone w Polsce w ostatnich latach przypadki występowania jesiotrów dotyczyły innego gatunku – **jesiotra ostronosego** (*Acipenser oxyrinchus*), który w 2009 r. został objęty w Polsce całoroczną ochroną na obszarze polskiego morza terytorialnego oraz na obszarze wód śródlądowych, na mocy odpowiednich rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jesiotr ostronosy jest objęty w Polsce programem reintrodukcji, prowadzonym od 2007 r., polegającym na systematycznym zarybianiu tym gatunkiem wód śródlądowych w ramach „Programu odbudowy zasobów certy i jesiotra ostronosego w zlewni Odry i Wisły” realizowanego na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez Instytut Rybactwa Śródlądowego.

Dwa pozostałe gatunki to ptaki gniazdujące w Polsce. **Derkacz**, to gatunek mający wg Czerwonej Listy IUCN status bliskiego zagrożenia (NT) na świecie, jednak jego populacja w Polsce jest liczna, oceniana na ok. 33 000-44 000 par lęgowych, znajdująca się w dobrej kondycji i zasadniczo niewymagająca działań ochronnych. Jeśli chodzi o **przepiórkę**, to jest to gatunek, który po znacznego spadku liczebności w naszym kraju w latach 1970-1980 w ostatnich latach kilkakrotnie zwiększył swą liczebność, która obecnie można oszacować na ok. 5000-10 000 par lęgowych. Gatunek także nie wymaga w naszym kraju szczególnych działań ochronnych, można jedynie rozważyć prowadzenie systematycznego monitoringu wielkości populacji.

Rezolucja 9.2

Tekst rezolucji:

Rezolucja 9.2 (UNEP/CMS/Resolution 9.2)

Priorytety Porozumień CMS

Uznając, że gatunki wędrowne mogą być najlepiej chronione poprzez wspólne międzynarodowe wysiłki łączące podejście gatunkowe i ekosystemowe na szczeblu krajowym, skoordynowane w obrębie całego zasięgu migracyjnego;

Nawiązując, do Artykułów IV i V Konwencji przewidują zawieranie POROZUMIENÍ, w szczególności dotyczące gatunków wędrownych o niekorzystnym stanie zachowania;

Ponadto nawiązując do Rezolucji 2.6 (Genewa, 1988), zalecającej korzystanie z niewiązanych instrumentów, takich jak rezolucje Konferencji Stron odnośnie propozycji przedstawionych przez Strony i Memoranda of Understanding (MoU), jako potencjalne pierwsze kroki prowadzącego do zawierania i implementacji POROZUMIENÍ zgodnie z Artykułami IV i V Konwencji;

Przyjmując z satysfakcją znaczny postęp poczyniony od Ósmego Spotkania Konferencji Stron (Nairobi, 2005) odnośnie zawierania i implementacji POROZUMIENÍ i porozumień pod auspicjami CMS;

Mając świadomość, że te inicjatywy nie tylko wspomagają gatunki docelowe i ich siedliska, ale również wzmacniają pozycję CMS jako głównego światowego partnera w zakresie ochrony i zrównoważonego wykorzystania gatunków wędrownych na całym obszarze ich występowania, oraz przedstawiają korzyści płynące z członkostwa w Konwencji państwom nie będącym jej Stronami;

Przyjmując z zadowoleniem zwiększone wysiłki Sekretariatu zgodne z Rezolucjami 7. 7 (Bonn, 2002) i 8. 5 (Nairobi, 2005) skierowane na zdobywanie partnerów wśród współpracujących organizacji i rządów by wspierać koordynację MoU zawartych pod auspicjami CMS;

Mając świadomość, że Rezolucja Ramsarska X. 22 uznaje istotność prac CMS, AEWA i innych pozastatutowych inicjatyw dotyczących wędrownych ptaków wodno-błotnych i ich szlaków migracyjnych, zachęcając Strony i inne rządy do aktywnego wspierania i uczestniczenia w inicjatywach związanych ze szlakami migracyjnymi ptaków wodno-błotnych, zachęca też zaś tych, którzy jeszcze tego nie uczynili, do przystąpienia do takich POROZUMIENÍ i inicjatyw, jak m.in. AEWA, oraz wzywa Ramsar, CMS, AEWA i Radę Arktyczną (Arctic Council) do ustanowienia mechanizmu dzielenia się wiedzą, ekspertyzami i doświadczeniem na temat najlepszych praktyk w ramach różnych inicjatyw związanych ze szlakami migracyjnymi „północ-południe” oraz Porozumieniami;

Mając także świadomość także, że konferencja Waterbirds around the World global flyways, która odbyła się w 2004 r. przyjęła Deklarację Edynburską jako plan działań na rzecz wędrownych ptaków wodnych;

Uznając, że skuteczna koordynacja wspierająca realizację Planów Działania MoU i regularne spotkania Państw Strefy w celu monitorowania rezultatów działań ochronnych, jest efektywnym kosztowo środkiem, który w znacznym stopniu przyczynia się do osiągnięcia celu różnorodności biologicznej 2010;

Ponadto uznając, że rozwój i obsługa zarówno POROZUMIENÍ jak i porozumień zawartych pod auspicjami Konwencji będzie ograniczona dostępem do niezbędnych funduszy;

Przyjmując do wiadomości z wdzięcznością hojny wkład finansowy i merytoryczny dokonany, jak odnotowano to w dokumencie UNEP/CMS/Conf. 9.34, przez ostatnie trzy lata przez niektóre Strony, państwa nie będące Stronami i organizacje by, w celu wsparcia zawierania Porozumień, ustanowienia koordynatorów MoU i regularnych spotkań Państw Strefy MoU;

Wyrażając swoją szczególną wdzięczność dla władz Abu Zabi (Zjednoczone Emiraty Arabskie) za ofertę goszczenia i finansowania jednostek koordynujących MoU dotyczących diugoni, afrykańskich i euroazjatyckich ptaków drapieżnych, oraz Zachodniego obszaru IOSEA i odnotowując, że Państwa Sygnatariusze tych porozumień wyraziły wsparcie dla tej oferty, oraz

Odwołując się do raportu Sekretariatu, co znalazło odzwierciedlenie w dokumentach UNEP/CMS/Conf. 9.9 oraz w raporty Sekretariatów poszczególnych POROZUMIENÍ i porozumień zawartych pod auspicjami CMS.

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

1. *Decyduje, iż przez głównym celem na trzyletni okres 2009-2011 powinna być implementacja i usprawnienie istniejących POROZUMIENÍ i porozumień zawartych pod auspicjami CMS oraz postęp prac w sprawie przyszłego kształtu CMS;*

2. *Biorąc pod uwagę do tej pory zawarte instrumenty wiążące i niewiążące:*

(a) *Wyraża swoją satysfakcję w związku z osiągnięciami dotyczącymi zawierania i implementacji instrumentów CMS, zarówno prawnie wiążących jak i niewiążących;*

(b) *W odniesieniu do wiążących POROZUMIENÍ:*

- (i) *Wyróżnia zawarcie Porozumienia o ochronie goryli i ich siedlisk i wita z zadowoleniem jego wejście w życie;*
- (ii) *Wita z zadowoleniem także przyjęcie Planu Działań tego Porozumienia na pierwszym spotkaniu Stron;*
- (iii) *Wzywa wszystkie państwa, znajdujące się w zasięgu tego Porozumienia, które jeszcze tego nie uczyniły, odpowiednio, do podpisania, ratyfikacji lub przystąpienia do tego Porozumienia;*
- (iv) *Potwierdza wiodącą rolę Republiki Kongo i wsparcie Królewskiego Belgijskiego Instytutu Nauk Przyrodniczych (IRSNB) i Partnerstwa GRASP w przygotowywaniu Porozumienia dotyczącego goryli, oraz wsparcie finansowe i materialne procesu zapewnione przez Rządy Francji, Niemiec, Monako i Wielkiej Brytanii; oraz*
- (v) *Wzywa do szybkiego wdrożenia Planu Działań tego Porozumienia w ramach Roku Goryla;*

(c) *Oдноśnie niewiążących porozumień:*

(i) *Wita z zadowoleniem* wejście w życie Memorandum of Understanding dotyczącego Ochrony, restytucji i zrównoważonego użytkowania suhaka (*Saiga tatarica tatarica*), oraz podpisanie go przez trzy państwa, na których terenie gatunek ten występuje;

(ii) *Zatwierdza* zawarcie i wejście w życie, od czasu sesji COP8:

(ii.i) Memorandum of Understanding dotyczącego Ochrony magelanki rudogłowej (*Chloephaga rubidiceps*), zawartego przez Argentynę i Chile jako ich wkład do Protokołu Ochrony Dzikiej Przyrody podpisanego pomiędzy obu tymi państwami i pierwszego porozumienia CMS dotyczącego ochrony amerykańskiego gatunku ptaka wędrownego;

(ii. ii) Memorandum of Understanding dotyczącego ochrony południowoamerykańskich ptaków wędrownych terenów trawiastych i ich siedlisk, zawartego przez Argentynę, Boliwię, Brazylię, Paragwaj i Urugwaj i *wita z przyjemnością* rozpoczęcie procesu opracowania Planu Działań na pierwszym spotkaniu Państw Sygnatariuszy w październiku 2008;

(ii. iii) Memorandum of Understanding dotyczącego ochrony waleni i ich siedlisk w regionie wysp Pacyfiku, jak również dołączonego doń Planu Działań dotyczącego wielorybów i delfinów, opracowanego we współpracy z Regionalnym Programem Środowiskowym Południowego Pacyfiku;

(ii. iv) Memorandum of Understanding dotyczącego ochrony i zarządzania diugoniami (*Dugong dugon*) i ich siedliskami na obszarze występowania tego gatunku oraz związane go z tym MoU Planu Ochrony i Zarządzania;

(ii. v) Memorandum of Understanding dotyczącego Działań ochronnych na rzecz wschodnioatlantyckiej populacji mniszki śródziemnomorskiej (*Monachus monachus*) i związane go z tym MoU Planu Restytucji;

(ii. vi) Memorandum of Understanding dotyczącego ochrony manatów i małych waleni Zachodniej Afryki i Makaronezji, jak również dwóch związanych z nimi Planów Ochrony mających na celu ochronę afrykańskiej populacji manata i małych waleni;

(ii. vii) Memorandum of Understanding dotyczącego ochrony afrykańskich i eurazjatyckich wędrownych ptaków i powiązanego z nim Planu Działań; oraz

(ii. viii) Memorandum of Understanding dotyczącego ochrony flamingów Wysokich Andów i ich siedlisk i *wita z zadowoleniem* podpisanie tego MoU przez 3 państwa, na terenie których występują te flamingi jako dowód ich silnego zaangażowania w ochronę flamingów na szczeblu regionalnym i krajowym;

(d) *Jeszcze raz podkreśla* znaczenie środków ustanowionych w paragrafie 43 Rezolucji 8.2 w celu zapewnienia, że Porozumienia powinny wykorzystywać podobne systemy planowania i raportowania, w celu zapewnienia integracji i strategicznej zgodności z Konwencją;

(e) *Wzywa* wszystkie państwa, na terenie których występują gatunki wędrowne, do podpisania, ratyfikowania lub przystąpienia do odpowiednich POROZUMIEŃ lub porozumień, i do wzięcia aktywnego udziału w ich realizacji;

(f) *Zachęca* Sekretariat do kontynuowania poszerzania partnerstwa z zainteresowanymi organizacjami specjalizującymi się w ochronie gatunków wędrownych i zarządzaniu nimi, aby zapewnić merytoryczne wsparcie i obsługę koordynacyjną MoU zawartych pod auspicjami CMS;

3. *Decyduje*, że zawieranie dodatkowych Porozumień w przyszłości powinno nawiązywać do wyników prac zapoczątkowanych na mocy Rezolucji 9.13 dotyczącej przyszłego kształtu CMS;

4. *Potwierdza* istotność utrzymania tempa w odniesieniu do instrumentów będących w trakcie realizacji, wspierających Cel 2. 5 Planu Strategicznego CMS na lata 2006-2011:

A. PTAKI

(a) Szlaki migracyjne ptaków wodno-błotnych

5. *Decyduje* o ustanowieniu otwartej grupy roboczej w sprawie światowych szlaków migracyjnych ptaków w ramach projektu Rady Naukowej, mającej spełniać funkcję think-tanku w odniesieniu do szlaków migracyjnych migracji, której zadaniem byłby przegląd naukowych i technicznych kwestii dotyczących ochrony ptaków wędrownych i ich siedlisk, oraz stosowanych międzynarodowych instrumentów, inicjatyw i procesów, jako podstawy przyszłej polityki CMS w zakresie szlaków migracyjnych oraz jako wkład w pracę nad przyszłym kształtem CMS:

(i) Środkowoazjatycki Szlak Migracyjny

(i. i) *Wita z zadowoleniem* uruchomienie Planu Działań na rzecz ochrony wędrownych ptaków wodnych i ich siedlisk dotyczącego Środkowoazjatyckiego Szlaku Migracyjnego (styczeń 2008), jak to stwierdzono to w dokumencie UNEP/CMS/Conf. 9.27, dotyczącego jednego z najważniejszych światowych szlaków migracyjnych ptaków wędrownych, z którym związanym jest 175 gatunków, spośród których 13 jest wymienionych w Załączniku I Konwencji;

(i. ii) *Wzywa* do natychmiastowej realizacji Planu Działań poprzez zakończenie pilotażowych projektów, mając na względzie konieczność ustanowienia instrumentu ochrony dla Środkowoazjatyckiego Szlaku Migracyjnego;

(i. iii) *Apeluje* do wszystkich państw znajdujących się w obrębie tego szlaku migracyjnego o podtrzymanie swoich zobowiązań dotyczących zarówno kwestii ochrony jak zapewnienia zasobów, w celu skutecznego wdrożenia wyżej wspomnianego Planu Działań; oraz

(i. iv) *Wspiera* wezwanie Sekretariatu skierowane do państw znajdujących się w obrębie wspomnianego szlaku migracyjnego, aby zorganizować spotkanie Azji Środkowej latach 2009-2010 w celu: omówienia Planu Działań, porozumienia w sprawie przyszłych projektów z zastrzeżeniem zewnętrznego finansowania, ustaleń koordynacyjnych w zakresie ochrony Środkowoazjatyckiego Szlaku Migracyjnego i zarządzania nim oraz zbadania możliwości rozszerzenia istniejącego lub przygotowania nowego instrumentu CMS, wiążącego lub niewiążącego pod względem prawnym, zgodnie z Artykułem IV Konwencji dotyczącym ochrony tych gatunków i prośbami Sekretariatu dotyczącymi zaangażowania odpowiednich Porozumień regionalnych, w szczególności Sekretariatu AEWA, mając na względzie możliwie bliską współpracę z AEWA, z wykorzystaniem wszystkich możliwych współdziałań.

(ii) Wschodnioazjatycko-Australijskoazjatycki Szlak Migracyjny

(ii. i) *Wita z zadowoleniem* ustanowienie Partnerstwa na rzecz Wschodnioazjatycko-Australijskoazjatyckiego Szlaku Migracyjnego (EAAFP) i *uznaje* to Partnerstwo jako spełniające warunki niewiążących porozumień zgodnie z Artykułem IV paragraf 4 CMS, jak to odnotowano m. in. na trzydziestym pierwszym Spotkaniu Stałej Komisji (wrzesień 2006);

(ii. ii) *Wyraża nadzieję*, że EAAFP będzie służyło jako pomost do bardziej trwałych porozumień zawartych pod auspicjami CMS, gdy CMS wykorzysta swoje doświadczenia płynące z opracowania innych podobnych instrumentów międzyrządowych, zgodnie z Artykułem IV Konwencji, szczególnie Porozumienia dotyczącego ochrony Afrykańsko-Eurazjatyckich Wędrownych Ptaków Wodno-Błotnych (AEWA) i Porozumienia o Ochronie Albatrosów i Petreli (ACAP);

(ii. ii) *Zaleca* by Sekretariat odegrał aktywną rolę, w zależności od swych zasobów, w technicznych i innych pracach Partnerstwa; oraz

(ii. iv) *Ponadto zaleca* by EAAFP zaprezentował raport na następnej Konferencji Stron, i jeśli jest to stosowne, na międzykonferencyjnym spotkaniu Komitetu Stałego, w celu przedstawienia aktualnego stanu rozwoju partnerstwa. Reprezentant Partnerstwa powinien być także wejść w skład Rady Naukowej;

(iii) *Amerykańskie Szlaki Migracyjne*

(iii.i) *Wyraża* zainteresowanie w stworzeniu międzynarodowej struktury zajmującej się priorytetami ochrony wędrownych ptaków i ich siedlisk, obejmujących obszary rozrodu, zimowania i miejsca odpoczynku w obu Amerykach. Dla inicjatywy tej można wykorzystać istniejące instrumenty obejmujące obszar Ameryki Południowej takie jak MoU dotyczące magelanki rudogłowej, ptaków terenów trawiastych oraz flamingów andyjskich, jak również inne istniejące inicjatywy;

(iv) *Pacyficzne Szlaki Migracyjne*

(iv. i) *Uznaje* istotność ochrony ptaków wędrownych i ich siedlisk w obrębie Pacyficznych Szlaków Migracyjnych, które są zagrożone, szczególnie z powodu zmian klimatu; oraz

(iv. ii) *Zaleca* by Sekretariat, poprzez Grupę Roboczą ds. Rady Naukowej, dokonał przeglądu statusu gatunków priorytetowych na terenie szlaku migracyjnego, aby określić właściwe instrumenty dla ich ochrony;

(b) **Hubara arabska**

(i) *Wyraża podziękowania* rządowi Królestwa Arabii Saudyjskiej za jego rolę w opracowaniu projektu Artykułu IV instrumentu na rzecz ochrony hubary arabskiej;

(ii) *Przypomina*, że dyskutuje się zawarcie Porozumienia pod auspicjami CMS w sprawie ochronny tego gatunku, oraz że rezultatem tej dyskusji jest opracowanie szczegółowego tekstu tego Porozumienia i planu działań zaakceptowanego przez wszystkie zainteresowane państwa;

(iii) *Przypomina także*, że specjalna sesja na poprzednim COP w 2005 r. została odłożona do czasu przedyskutowania końcowego tekstu przez zainteresowane państwa, i że zdecydowano przy tej okazji, że Porozumienie zostanie sfinalizowane i otwarte do podpisu w połowie roku 2006;

(iv) *Sugeruje*, aby wrzesień 2009 został ustalony jako termin ostatecznego zawarcia tego porozumienia z udziałem wszystkich zainteresowanych państw oraz we współpracy ze stosownymi organizacjami; oraz

(v) Jeśli to nie nastąpi, *instruuje* Sekretariat CMS by aktualny tekst został otwarty do podpisu w listopadzie 2009.

B. RYBY

(c) **Rekiny**

(i) *Potwierdza* pozytywne rezultaty Pierwszego Spotkania ws. Identyfikacji i Opracowania Możliwości Międzynarodowej Współpracy dotyczącej Wędrownych Rekinów, pod auspicjami Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Mahe, Seszele, 11-13

grudnia 2007), zorganizowanego w odpowiedzi na Rekomendację 8.16 i Rezolucję 8.5 przyjętą przez Ósme Spotkanie Konferencji Stron (Nairobi, 2005);

(ii) *Ponadto wyraża uznanie i podziękowania za pracę Śródsesyjnej Grupy Sterującej ds. Wędrownych Rekinów* dotyczącą podsumowania rezultatów pierwszego spotkania i opracowania wytycznych dla dalszego rozwoju procesu;

(iii) *Wita z zadowoleniem inicjatywę zorganizowanie drugiego spotkania negocjacyjnego, które odbędzie się w siedzibie FAO w Rzymie po zakończeniu COP 9, w celu rozpatrzenia alternatywnych tekstów prawnie wiążących i niewiążących instrumentów Artykułu IV, przygotowanych przez Sekretariat CMS i Śródsesyjną Grupę Sterującą, w skład której wchodzi:* Australia, Chile, Kostaryka, EC, Nowa Zelandia, Seszele i USA;

(iv) *Wzywa państwa, na terenie, których występują wędrownie rekiny, do zawarcia i wprowadzenia w życie takiego porozumienia, które będzie kluczowym instrumentem ochrony rekinów podczas drugiego spotkania i dalszych faz procesu negocjacji, jaki nastąpi po 9 spotkaniu Konferencji Stron;*

(d) Jesiotry

(i) *Odnotowuje zalecenia Rady Naukowej;*

(ii) *Wita z zadowoleniem postęp poczyniony w sprawie ochrony jesiotrów w ramach Konwencji Berneńskiej, która przyjęła Plany Działań dotyczące jesiotrów dunajskich i jesiotrów atlantyckich;*

(iii) *Przyjmuje do wiadomości inicjatywę Światowego Stowarzyszenia na rzecz Ochrony Jesiotrów zorganizowania światowej konferencji nt. jesiotrów w 2009 r. w Wuhan w Chinach; oraz*

(iv) *Potwierdza potrzebę podjęcia kroków w celu zapewnienia dalszej ochrony tym zagrożonym gatunkom jesiotra, które nie są jeszcze objęte działaniami ochronnymi na szczeblu międzynarodowym;*

C. GADY MORSKIE

(e) Żółwie morskie Pacyfiku

(i) *Wspiera rozwój odpowiednich instrumentów CMS dotyczących morskich żółwi w regionie Pacyfiku zgodnie z Rekomendacją 8.17;*

(ii) *Wita z entuzjazmem wysiłki podjęte przez CMS i Regionalny Program Środowiskowy Południowego Pacyfiku (SPREP) odnośnie opracowania bazującego na CMS wiążącego lub niewiążącego pod względem prawnym instrumentu, zgodnie z Artykułem IV CMS dotyczącego ochrony żółwi, w nawiązaniu do sukcesu Roku Żółwia w 2006 r.; oraz*

(iii) *Wzywa państwa, na terenie których występują żółwie morskie, zarówno będące, jak i niebędące Stronami, jak również zainteresowane organizacje, do hojnego wsparcia tych wysiłków, poprzez zapewnienie finansowych i materialnych zasobów, na rzecz popracowania wspomnianego instrumentu CMS;*

D. SSAKI MORSKIE

(f) Walenie w Oceanie Indyjskim i Południowo-Wschodniej Azji

(i) *Podkreśla swoje wsparcie dla rozwoju odpowiednich instrumentów CMS dotyczących waleni w Południowo-Wschodniej Azji, biorąc pod uwagę Rezolucje 7.7 i Rekomendacje 7.4, oraz dalszą dyskusję na czternastym spotkaniu Rady Naukowej (Bonn, 2007);*

- (ii) *Odnotowuje*, że poszerzenie zasięgu geograficznego instrumentu dotyczącego Oceanu Indyjskiego zwiększyłoby znacząco liczbę zaangażowanych Stron CMS, zatem ułatwiłby proces uzgadniania tego instrumentu;
- (iii) *Zaleca* by państwa z omawianego regionu, na terenie których występują walenie, wyznały państwo wiodące, aby wesprzeć fazę przygotowania instrumentu, co jest warunkiem kontynuowania wsparcia inicjatywy przez CMS; oraz
- (iv) *Wzywa* Strony, zainteresowane państwa i organizacje do hojnego wsparcia finansowego i materialnego tych wysiłków;

E. SSAKI LĄDOWE

(g) Antylopy Sahelu i Sahary

- (i) *Wita z zadowoleniem* poczyniony postęp jako część Uzgodnionych Działań na obszarze Sahelu i Sahary, w szczególności, warsztaty zorganizowane, aby zainicjować projekt dotyczący obszaru chronionego Termin-Tim Toumma (Niger, 2006), z udziałem wszystkich lokalnych społeczności, jak również partner wiodącego w tej inicjatywie: Funduszu Ochrony Sahary, oraz późniejszy postęp w opracowaniu propozycji utworzenia obszarów chronionych, w porozumieniu z Rządem Nigerii (MELCD), CMS i innymi głównymi partnerami (Rządem Francji, Komisji Europejskiej i Funduszu Ochrony Sahary);
- (ii) *Potwierdza* oświadczenie wydane na czternastym spotkaniu Rady Naukowej, że ustanowienie systemu nadzoru nad tym obszarem uważa się za główny priorytet;
- (iii) *Wzywa* państwa omawianego regionu do dokonania wkładu finansowego lub wspomoczenia implementacji Działania na rzecz Ochrony Antylop Sahelu i Sahary;
- (iv) *Apeluje* do państw regionu o wsparcie opracowania Memorandum of Understanding dotyczącego ochrony Antylop Sahelu i Sahary, jako dopełnienie operacyjnego planu działań; oraz
- (v) *Uznaje* deklarację Grupy Roboczej w sprawie ssaków lądowych Rady Naukowej ogłoszoną na jej czternastym spotkaniu, iż istnieje potrzeba rozszerzenia Uzgodnionych Działań na rzecz antylop Sahelu i Sahary na inne gatunki dużych ssaków pojawiających się w tym regionie, takie jak w szczególności gepard saharyjski, a także, jako ewentualność na takie gatunki jak: aul, osioł afrykański oraz owca grzywiasta;

(h) Ssaki środkowoeuroazjatyckich terenów pustynnych

- (i) *Odnotowuje* z satysfakcją postęp poczyniony w ramach Uzgodnionych Działań na rzecz środkowoeuroazjatyckich terenów pustynnych;
- (ii) *Apeluje* do państw tego regionu oraz innych zainteresowanych Stron o wsparcie opracowania Memorandum of Understanding lub innych wiążących i niewiązących pod względem prawnym instrumentów uzupełniających Uzgodnione Działania;
- (iii) *Wita z zadowoleniem* zainteresowanie wykazane przez państwa regionu instrumentem dotyczącym ochrony gazeli mongolskiej, przedstawionym na czternastym spotkaniu Rady Naukowej; oraz
- (iv) *Podkreśla* swoje wsparcie dla wyrażonej przez Sekretariatu intencji dalszego doradczego wsparcia państw regionu w zakresie opracowania Planu Działań oraz wspólnych ustaleń odnośnie gazeli mongolskiej w celu stawienia czoła zagrożeniom, na jakie narażony jest ten gatunek, do których należą w szczególności szmugiel, polowania i szkody spowodowane przez uszkodzenia ciała doznawane podczas forsowania płotów zbudowanych wzdłuż granic państwowych;

(i) Nietoperze regionu subsaharyjskiego i Afryki

- (i) *Udziela poparcia* badaniom nad wykonalnością opracowania odpowiednich instrumentów dotyczących nietoperzy zaprezentowanych na jedenastym i dwunastym spotkaniu Rady Naukowej, co powtórzono to na czternastym spotkaniu tego organu;
- (ii) *Nawiązuje* do przejawionego podczas trzynastego spotkania Rady Naukowej zainteresowania opracowaniem odpowiedniego instrumentu dotyczącego nietoperzy regionu subsaharyjskiego i Afryki pod auspicjami CMS; oraz
- (iii) *Wzywa* państwa omawianego regionu do utworzenia grupy roboczej w porozumieniu z Radą Naukową, Sekretariatem porozumienie EOROBATS i Sekretariatem CMS, której celem byłoby zbadanie, jak taki instrument, wiążący lub niewiążący pod względem prawnym, mógłby być przygotowany;
- (iv) *Zachęca* do prowadzenia badań przygotowawczych w kluczowych dla nietoperzy państwach regionu;

(j) Słonie Afryki Środkowej

- (i) *Wnioskuje*, aby prace przygotowawcze nad opracowaniem lub rozszerzeniem właściwego instrumentu dotyczącego ochrony słoń w Afryce Środkowej zostały rozpoczęte zgodnie z Rezolucją 9.5;

6. *Decyduje* o przeprowadzeniu przeglądu istniejących Porozumień CMS i związanych z nim projektów dotyczących:

- (a) ssaków lądowych;
- (b) gatunków morskich; oraz
- (c) ptaków.

w kontekście śródsesyjnego procesu dotyczącego przyszłego kształtu CMS, zapoczątkowanego przez Rezolucje 9.13; oraz

7. *Akceptuje* z wdzięcznością ofertę władz Abu Zabi w sprawie goszczenia i zapewnienia istotnego wkładu finansowego dla rzecz tymczasowej jednostki koordynującej dla MoU dotyczących diugoni, afrykańskich i euroazjatyckich ptaków drapieżnych oraz zachodniego obszaru IOSEA, poczynając od 2009 r.; i *zaleca* Sekretariatowi CMS kontynuację prowadzonych negocjacji w celu zorganizowania satysfakcjonującej struktury dla tej jednostki w Abu Zabi, zgodnie z pismem złożonym do Stałego Komitetu we wrześniu 2008 r. (CMS/StC33/2/Rev.2), w porozumieniu ze Stałym Komitetem, władzami Abu Zabi i Zjednoczonych Emiratów Arabskich oraz z innymi udziałowcami.

Analiza dokumentu

Rezolucja obliguje Strony do realizacji wdrażania zawartych pod auspicjami CMS umów międzynarodowych, a więc Porozumień i Memorandum of Understanding. Polska jest obecnie Stroną dwóch porozumień międzynarodowych: **ASCOBANS o ochronie małych walenii Bałtyku, Północno-Wschodniego Atlantyku, Morza Irlandzkiego i Północnego** (od 1996 r.) oraz **EUROBATS o ochronie populacji europejskich nietoperzy** (od 1996 r.) oraz bierze aktywny udział w ich realizacji i wdrażaniu w naszym kraju, co jest przedmiotem oddzielnych raportów na ten temat złożonych w Departamencie Ochrony Przyrody MŚ. Od 2004 r. Polska jest także Stroną **Memorandum of Understanding o ochronie wodniczki (*Acrocephalus paludicola*)**, w ramach, którego w naszym kraju jest realizowany międzynarodowy projekt

„Ochrona wodniczki w Polsce i w Niemczech”. Działania Polski w zakresie realizacji tego Memorandum koordynuje Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Spośród innych działań wymienionych w tekście rezolucji Polska realizuje **działania na rzecz ochrony jesiotrów**. Działania te polegają na objęciu w 2009 r. **jesiotra ostronosego** (*Acipenser oxyrinchus*) całoroczną ochroną na obszarze polskiego morza terytorialnego oraz na obszarze wód śródlądowych, na mocy odpowiednich rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jesiotr ostronosy jest objęty w Polsce programem reintrodukcji, prowadzonym od 2007 r., polegającym na systematycznym zarybianiem tym gatunkiem wód śródlądowych w ramach „Programu odbudowy zasobów certy i jesiotra ostronosego w zlewni Odry i Wisły” realizowanego na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez Instytut Rybactwa Śródlądowego.

Pozostałe zapisy rezolucji dotyczą grup zwierząt nie występujących na terenie Polski oraz regionów geograficznych nieobjmujących terytorium naszego kraju.

Rezolucja 9.3

Priorytety informacyjne Konwencji Bońskiej

Analiza dokumentu

Rezolucja obliguje Sekretariat Konwencji do implementacji Planu Zarządzania Informacją (IMP) CMS, aby tym samym wspomóc wdrażanie Celu 1 określonego w Strategicznym Planie Konwencji (CSP) na lata 2006-2011. Zaleca także Sekretariatowi utrzymywanie kontaktów z sekretariatami zawartych pod auspicjami CMS Porozumień i Memorandum of Understanding (MoU), a także innych Wielostronnych Porozumień Środowiskowych (MEA) w celu opracowania wspólnego formatu raportowania, w tym opracowania Raportów Krajowych CMS. Celem opracowania takiego wspólnego formatu ma być upublicznianie zawartych w raportach informacji na szerszym forum, w tym również w Internecie. Rezolucja zachęca także Strony do działania na rzecz takiej harmonizacji. Dla Polski problem ten będzie miał znaczenie w 2011 r., kiedy to, jako Strona Konwencji nasz kraj będzie zobowiązany do opracowania Raportu Krajowego z implementacji CMS za lata 2009-2011 na 10 Sesję Konferencji Stron.

Rezolucja zaleca także kontynuację implementacji prowadzonego przez UNEP projektu dotyczącego Zarządzania Wiedzą w kontekście wzajemnego rozpowszechniania informacji oraz służących temu mechanizmów pomiędzy CMS i związanymi z nią porozumieniami (CMS Family). Rezolucja zaleca także Radzie Naukowej nadzór nad implementacją jej zapisów w latach 2009-2011.

Rezolucja 9.4

Tekst Rezolucji:

Rezolucja 9.4 (UNEP/CMS/Resolution 9.4)

Przyszłość raportów krajowych

Odnotowując postęp poczyniony przez Sekretariat CMS od COP 8 w nowelizowaniu formatu raportów krajowych;

Zgodnie z Artykułem VI (3) Konwencji, który obliguje Strony do przedkładania raportów krajowych na temat środków, jakie podejmują by wdrożyć zapisy Konwencji;

Odnotowując także, że na Ósmej Sesji Konferencji Stron zostało przedłożonych 58 raportów;

Ponadto odnotowując, że na Dziewiątej Sesji Konferencji Stron zostało przedłożonych 60 raportów ze 102, które powinny napłynąć, jak wyszczególniono to w Dokumencie Konferencji nr 9.10; spośród 110 Stron Konferencji, od 8 nie wymaga się jeszcze przedłożenia raportów;

Podkreślając ważną rolę raportów krajowych jako istotnych wskaźników implementacji Konwencji;

Podkreślając, że raportowanie powinno być spójne i skoncentrowane, nie powinno zawierać powtórzeń i powinno być nakierowane na osiągnięcie rezultatu, tak by było więcej czasu na implementację działań ochronnych; oraz

Witając z zadowoleniem opracowanie systemu raportowania online, co stanowiłoby znaczący postęp zarówno w procesie raportowania jak i ujednolicania raportów w ramach Rodziny CMS;

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

1. *Wzywa* wszystkie Strony, które jeszcze tego nie uczyniły do przedłożenia jak najszybciej, i nie później niż 31 grudnia 2008, raportów krajowych za trzyletni okres 2005-2008;
2. *Instruuje* Sekretariat by wykonał analizę otrzymanych raportów do dnia 31 grudnia 2008 i by udostępnił rezultaty Stronom, członkom Stałego Komitetu i Radzie Naukowej do końca kwietnia 2009, tak by wyniki te mogły wspomóc informacje dotyczącą podejmowanych działań i decyzji;
3. *Wzywa* wszystkie Strony, zgodnie z zapisami Artykułu VI Konwencji, do przedłożenia krajowych raportów za trzyletni okres 2009-2011 Sekretariatowi na przynajmniej sześć miesięcy przed Dziesiątą Sesją Konferencji Stron;
4. *Zaleca* by Sekretariat poinformował Strony odnośnie daty przedłożenia ich krajowych raportów na Dziesiątą Sesję Konferencji Stron i by wystosował przypomnienia, jeśli raporty nie zostaną dostarczone do ustalonego terminu;

5. *Ponadto zaleca* by Sekretariat poczynił postępy w harmonizacji procesu raportowania z innymi międzynarodowymi porozumieniami dotyczącymi różnorodności biologicznej poprzez rozwój wspólnych modułów raportowania, przez struktury Biodiversity Liaison Group i w konsultacji z UNEP-WCMC;

6. *Zaleca* by Sekretariat i Strony Porozumień CMS współpracowały podczas implementacji i harmonizacji wdrażania raportowania online;

7. *Zaleca* także by UNEP kontynuował poszukiwania możliwości wspierania Konwencji poprzez system Knowledge Management i powiązane z nim projekty;

8. *Zaleca*, aby na okres trzyletni 2009-2011, Sekretariat przedstawił Stronom format raportu, zorientowanego na zbieranie uzyskanych wyników na przynajmniej 18 miesięcy przed COP 10; oraz

9. *Zaleca* by Sekretariat CMS kontynuował współpracę z Sekretariatem CBD i innymi konwencjami i stosownymi instytucjami związanymi z różnorodnością biologiczną, mając na uwadze przyjęcie odpowiednich wskaźników mierzących postęp w osiągnięciu celu 2010.

Analiza dokumentu

Rezolucja jest poświęcona problemom związanym z opracowywaniem i składaniem Raportów Krajowych dotyczących implementacji CMS, za trzyletnie okresy między kolejnymi sesjami COP. Wezwanie do złożenia zaległych raportów za okres 2006-2008 nie dotyczy Polski, bowiem nasz kraj złożył Raport Krajowy w przewidzianym terminie. Raporty takie złożyło 66 Stron Konwencji. Strony, w tym Polska, są zobligowane do opracowania Raportów Krajowych dotyczących implementacji CMS za lata 2009-2011 i do złożenia ich w Sekretariacie Konwencji nie później niż na pół roku przed kolejną sesją COP, która odbędzie się w końcu 2011 r., czyli w praktyce raporty powinny zostać opracowane i złożone w Sekretariacie do maja 2011 r..

Rezolucja instruuje także Sekretariat, aby do końca kwietnia 2009 r. dokonał analizy i raportów złożonych na COP9 oraz udostępnił wyniki tej analizy Stronom, Komitetowi Stałemu oraz Radzie Naukowej. Analiza taka i synteza została dokonana w dokumencie przedstawionym na COP9 w Rzymie, nie uwzględnia ona jednak Raportów Krajowych złożonych do Sekretariatu po tej konferencji. Rezolucja zobowiązuje także Sekretariat do zharmonizowania systemu raportowania z innymi międzynarodowymi porozumieniami dotyczącymi ochrony bioróżnorodności, wzywa także sekretariaty i Strony porozumień zawartych po auspicjami CMS do współpracy w tym zakresie, a także w zakresie udostępniania raportów on-line.

Sekretariat Konwencji został także zobowiązany do wychodzącego na przeciw tym zaleceniom nowego, uproszczonego formatu Raportów Krajowych na COP10, który powinien zostać opracowany i udostępniony Stronom co najmniej na 18 miesięcy przed tą sesją. Jak dotąd jednak nowy format raportów nie został opracowany i udostępniony.

Sekretariat Konwencji został także zobligowany do współpracy z Sekretariatem CBD i innymi konwencjami oraz instytucjami zajmującymi się bioróżnorodnością w zakresie przyjęcia odpowiednich wskaźników osiągnięcia Celu 2010.

Rezolucja 9.5

Działalność popularyzatorska i kwestie związane z komunikacją

Analiza dokumentu

Rezolucja dotyczy przede wszystkim zobowiązania Sekretariatu do wdrażania zatwierdzonego na COP9 i załączonego do tekstu rezolucji Planu na rzecz Działalności Popularyzatorskiej i Komunikacji w ramach CMS w latach 2009-2011. Konferencja Stron zgadza się również na dostarczenie zasobów dla wsparcia tego Planu oraz budżetu CMS na lata 2009-2011. Strony Konwencji, Porozumienia CMS oraz UNEP są zachęcane do wspomagania Sekretariatu w zakresie implementacji tego Planu oraz do dobrowolnego wkładu na rzecz działań przewidzianych w Planie, których głównym celem jest zwiększenie świadomości społecznej w zakresie znaczenia i roli gatunków migrujących.

Głównymi priorytetami i celami Planu na rzecz Działalności Popularyzatorskiej i Komunikacji na lata 2009-2011 są:

- Zwiększenie wysiłków w zakresie osiągnięcia do 2010 r. znacznej redukcji obecnego stopnia utraty bioróżnorodności na szczeblu globalnym, regionalnym i krajowym w kontekście wspomoczenia wysiłków na rzecz zmniejszenia ubóstwa oraz działań wspierających wszystkie formy życia na Ziemi.
- Poszerzenie publicznej obecności CMS w kontekście zwiększenia liczby Stron z różnych regionów świata.
- Zacieśnienie współpracy z Wydziałem Komunikacji i Informacji Publicznej (DCPI) UNEP oraz Regionalnymi Biurami i specjalistami UNEP, zwłaszcza w zakresie obecności w sieci UNEP, wydawania publikacji i prezentacji w mediach
- Prowadzenie działalności popularyzatorskiej w zakresie zachęcania nowych Stron do przystępowania do CMS i jej Porozumień.

Dla Stron CMS Plan na rzecz Działalności Popularyzatorskiej i Komunikacji na lata 2009-2011 przewiduje następujące działania:

- Wspieranie działalności popularyzatorskiej i wydawniczej na poziomie krajowym,
- Tłumaczenie dokumentów CMS na języki narodowe,
- Wspieranie globalnych kampanii, takich, jak: „Rok Goryla”, „Międzynarodowy Rok Bioróżnorodności”, „Rok nietoperza” oraz rozpowszechnianie informacji na ten temat
- Stworzenie odnośników w krajowych sieciach internetowych z linkami do CMS i właściwych porozumień;
- Zapewnienie wsparcia finansowego dla organizacji warsztatów o tematyce związanej z CMS,
- Utrzymywanie dwustronnych kontaktów z Sekretariatem CMS,
- Wymiana informacji i uczestnictwo w spotkaniach organizowanych przez inne właściwe organizacje,
- Wsparcie krajowych inicjatyw w zakresie obchodów Światowego Dnia Środowiska,
- Utrzymywanie współpracy z ministerialnym biurem prasowym w zakresie rozpowszechniania w prasie informacji na temat CMS,
- Tłumaczenie publikacji prasowych dotyczących CMS na języki narodowe i przesyłanie ich do prasy krajowej,
- zwiększenie obecności CMS w mediach na poziomie krajowym,
- Przesyłanie do Sekretariatu Konwencji artykułów z prasy krajowej dotyczących CMS,
- Wspieranie na szczeblu krajowym kontaktów z organami ochrony przyrody, politykami i decydentami;

- Zapewnienie wsparcia finansowego dla przygotowania i krajowego wydania „CMS Family Guide” i innych właściwych publikacji,
- Zapewnienie oficjalnego tłumaczenie broszur CMS i innych materiałów promocyjnych.

Rezolucja 9.6

Tekst rezolucji:

Rezolucja 9.6 (UNEP/CMS/Resolution 9. 6)

Współpraca z innymi instytucjami

Uznając istotność współpracy i współdziałania z innymi instytucjami, w tym z wielostronnymi porozumieniami środowiskowymi (MEA), innymi międzyrządowymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, jak również sektorem prywatnym;

Uznając rolę organizacji partnerskich w rozwoju i implementacji CMS oraz powiązanych z nią inicjatyw i kampanii wspomagających, a także w negocjacji samej Konwencji;

Doceniając wartość takiego partnerstwa w docieraniu do szerszej publiczności i podnoszeniu poziomu publicznej świadomości na temat Konwencji i znaczenia ochrony gatunków migrujących w skali globalnej;

Przywołując rezolucję 8.11 przyjętą na COP 8 CMS (Nairobi, 20-25 listopad 2005) dotyczącą „Współpracy z innymi Konwencjami”;

Rozważywszy dokumenty UNEP/CMS/Conf 9.12 (Raport Grupy ds. Łączności pomiędzy Konwencjami związanymi z Bioróżnorodnością - BLG) i UNEP/CMS/Conf 9.23 (Raport o Działaniach i Partnerach), które podkreślają formalne porozumienia zawarte przez CMS z szeregiem innych instytucji zaangażowanych w ochronę gatunków migrujących;

Odnotowując Decyzję IX/27 przyjętą przez COP 9 CBD (Bonn, 2008), która podkreśla ważną rolę BLG w badaniu możliwości wzmacniania współdziałania, unikając duplikowania wysiłków, i ulepszania spójnej implementacji konwencji związanych z różnorodnością biologiczną;

Świadomi, że Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych, podążając za zaleceniem CBD sformułowanym na ósmym COP, ogłosiło rok 2010 „Międzynarodowym Rokiem Różnorodności Biologicznej” (IYB);

Odnotowując z satysfakcją wspólne poparcie Stałych Komisji CITES i CMS, na odpowiednio, na pięćdziesiątym siódmym (czerwiec 2008) i trzydziestym czwartym (grudzień 2008, Rzym) spotkaniach tych ciał, poświęconych współpracy pomiędzy nimi (Conf. 9. 23);

Uznając istotność ujednoczenia nomenklatury używanej w załącznikach CMS i CITES dołączonej, co wyrażono w propozycji Rady Naukowej CMS;

Odnotowując postęp poczyniony względem ponownego podjęcia działań mających na celu rozwój współdziałania i wzmocnienia współpracy z Konwencją Ramsarską, Konwencją Światowego Dziedzictwa i IUCN, oraz wysiłek podjęty w zakresie sprawnego zakończenia negocjacji w celu szybkiego wdrożenia tych działań;

Oczekując zawarcia z Memorandum of Understanding (MoU) z CITES oraz z Konwencją Berneńską o Ochronie Europejskiej Dzikiej Przyrody i Siedlisk Naturalnych poprzez ich włą-

ściwe organy decyzyjne w celu sformalizowania współpracy w zakresie ochrony gatunków wędrownych;

Mając świadomość trwających dyskusji z FAO na temat ustanowienia Memorandum o Współpracy; oraz

Odnotowując, że kilka MoU zostało już zawartych oraz że związany z nimi potencjał nie został całkowicie wykorzystany, jak np. partnerstwo z UNCCD, które jest szczególnie istotne w odniesieniu do antylop z regionu Sahelu i Sahary oraz do Rezolucji 8.23 CMS;

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

1. *Wyraża* swoją wdzięczność dla wielu organizacji partnerskich, które pomogły we wspieraniu CMS i zakresu jej kompetencji, np. poprzez ułatwianie negocjowania i implementacji porozumień dotyczących poszczególnych gatunków, zawieranych pod auspicjami Konwencji;
2. *Ponownie potwierdza* zainteresowanie CMS kontynuacją skutecznej i praktycznej współpracy z innymi instrumentami różnorodności biologicznej i organizacjami międzynarodowymi oraz istotność tej współpracy;
3. *Zachęca* Strony oraz inne rządy i organizacje do korzystania z internetowego systemu modułowego UNEP/IUCN TEMATEA podczas opracowywania i implementacji wzajemnych działań wspierających pomiędzy Porozumieniami CMS i konwencjami związanych z różnorodnością biologiczną, w celu poprawy spójności ich wdrażania;
4. *Ponadto zachęca* Sekretariat do dalszego sprzyjania takiemu partnerstwu w celu wspierania skuteczności działań ochronnych i podnoszących świadomość, w zależności od dostępnych zasobów finansowych i ludzkich;
5. *Uznaje*, że preferowanymi instrumentami takiej współpracy są stale przedłużane plany wspólnych prac o uzgodnionych i osiągalnych celach, wpisanych w przejrzyste ramy czasowe, sporządzone przez CMS i instytucje partnerskie, oraz *uznaje* potrzebę regularnego raportowania o postępach oraz sporządzania ocen efektywności tych instrumentów;
6. *Upoważnia* Sekretarza Wykonawczego do kontynuacji uczestnictwa w działaniach BLG i raportowania Stałemu Komitetowi o osiągniętych postępach;
7. *Zaleca* Sekretariatowi i zainteresowanym Stronom kontynuację implementacji rezolucji 8.11 i 8.18;
8. *Zgadza się*, że priorytetem CMS na lata 2009-11 będzie wzmocnienie i rozwój istniejących partnerstw, w związku ze wzrostem liczby partnerów w ciągu ostatnich 4-5 lat;
9. *Prosi* CMS o opracowanie w tym kontekście nowych porozumień partnerskich z UNEP w zakresie praktycznych działań ochronnych, po to by pozwolić obu organizacjom ocenić, gdzie powinny skoncentrować ich wzajemne wysiłki, biorąc pod uwagę ich odrębne kompetencje płynące z Komitetu Zarządzającego i COP;

10. *Zaleca* Sekretariatowi CMS, we współpracy z Sekretariatem CITES, opracowanie konkretnych środków, które należy zastosować w celu implementacji istniejącego Memorandum of Understanding oraz osiągnięcia celu 2010;

11. *Odnawia* także propozycję złożoną przez Radę Naukową CMS dotyczącą ujednoczenia nomenklatury używanej w Załącznikach CMS i CITES, oraz prosi Komitet ds. Zwierząt (Animals Committee) CITES o rozważenie tej propozycji na jej następnym spotkaniu w kwietniu 2009;

12. *Zaleca* by Sekretariat CMS, siostrzane porozumienia CMS i Rada Naukowa zwiększyły swe zaangażowanie w prace komitetu ekspertów IUCN, komitetów i procesów CITES, łącznie z Komisją Przetrwania Gatunków IUCN, Sekretariatem CITES, Komitetem Zwierząt CITES i sesjami Konferencji Stron CITES;

13. *Zaleca* by Sekretariat i partnerzy CMS usprawnili i skoordynowali swoje wzajemne relacje, poprzez:

- (i) opracowanie uzgodnionych przez CMS i organizacje partnerskie programów pracy, związanych z Planem Strategicznym CMS, które są będą regularnie aktualizowane; oraz
- (ii) wspólne lub ujednoczone raportowanie nt. wkładów partnerów (pieniężnych, w naturze, merytorycznych) do CMS dla formalnego poddania ich procesom odbywającym się pod auspicjami CMS;

14. *Zaleca* by organizacje partnerskie CMS promowały i publikowały informacje nt. korzyści, jakie płyną dla nich dla nich, dla CMS i dla ochrony przyrody, płynących ze skutecznej współpracy;

15. *Instruuje* Sekretariat, aby opracował kodeks postępowania dla partnerstwa z sektorem prywatnym, na wzór Rezolucji Ramsar 10.12 oraz Inicjatywy Biznesu i Różnorodności Biologicznej CBD, do rozważenia na trzydziestej szóstej sesji Komitetu Stałego;

16. *Zachęca* Sekretariaty Porozumień zawartych pod auspicjami CMS do dzielenia się odpowiednimi informacjami i do działań na rzecz wdrożenia partnerstwa pomiędzy CMS a innymi organizacjami, tam gdzie ma to zastosowanie;

17. *Gratuluje* wszystkim, którzy przyczynili się do sukcesu Roku Żółwia (2006) i Roku Delfina (2007/8), szczególnie licznym uczestnikom obywatelskim; i wyraża przekonanie, że „Rok Goryla 2009”, oparty na współpracy z Projektem Przetrwania Małp Człekokształtnych (GRASP), odniesie podobny sukces jak wcześniejsze kampanie, i udziela poparcia dla uczestnictwa Sekretariatu CMS w Międzynarodowym Roku Różnorodności Biologicznej 2010, koordynowanego przez CBD; oraz

18. *Uznaje*, że dla dalszego rozwoju współpracy potrzebne są odpowiednie zasoby, a zasoby takie mogłyby być częściowo zapewnione poprzez dobrowolne wkłady Stron.

Analiza dokumentu

Rezolucja nakłada zobowiązania w zakresie utrzymywania kontaktów pomiędzy CMS a innymi konwencjami związanymi z Bioróżnorodnością, zgodnie z zaleceniami Raportu Grupy

ds. Łączności pomiędzy Konwencjami związanymi z Bioróżnorodnością (BLG). Głównym celem tych zapisów jest wzajemne wspieranie w wysiłkach na rzecz wspierania bioróżnorodności i unikanie dublowania działań prowadzonych w tym kierunku. Zobowiązania te dotyczą przede wszystkim Sekretariatu Konwencji, innych organów Konwencji oraz Sekretariatów Porozumień CMS.

W odniesieniu do Stron Konwencji Rezolucja:

- Zachęca Strony do korzystania z internetowego systemu modularnego UNEP/IUCN TEMATEA w zakresie opracowywania i implementacji wzajemnych działań wspierających pomiędzy CMS i jej Porozumieniami oraz innymi Konwencjami dotyczącymi różnorodności biologicznej,
- Zaleca Stronom dalszą implementację zapisów dotyczących zbliżonej tematyki Rezolucji 8.11 (Współpraca z innymi Konwencjami) i 8.18 (Włączenie gatunków migracyjnych do krajowych strategii ochrony bioróżnorodności oraz do bieżących i przyszłych programów pracy w ramach Konwencji o Różnorodności Biologicznej)
- Uznaje za wskazane rozważenie przez Strony dokonania dobrowolnego wkładu na rzecz dalszej współpracy CMS z instytucjami partnerskimi.

Rezolucja 9.7

Tekst rezolucji:

Rezolucja 9.7 (UNEP/CMS/Resolution 9. 7)

Wpływ zmian klimatu na gatunki migrujące

Wyrażając zaniepokojenie faktem, że wiadomo już obecnie, iż zmiany klimatu wywierają wpływ na siedliska, zachowanie, rozmieszczenie i występowanie gatunków migrujących wymienionych w Konwencji;

Uznając, że z powodu zmian klimatu zasięg gatunków migrujących ulega zmianie i że instrumenty CMS, być może, będą musiały zostać przystosowane do tych zmian;

Przyjmując do wiadomości istotne zagrożenie, jakie zmiany klimatu stanowią dla gatunków migrujących i ich siedlisk, w oparciu o wyniki czwartego Oszacowania Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) oraz opracowanego przez to ciało Syntetycznego Raportu i Podsumowania dla Polityków, zatwierzonego w listopadzie 2007;

Uznając rolę Konwencji w pracach na rzecz osiągnięcia celu różnorodności biologicznej 2010, zgodnie z Konwencją o Różnorodności Biologicznej (CBD), oraz potrzebę współpracy z innymi Wielostronnymi Porozumieniami Środowiskowymi (MEA) łącznie z Ramową konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu i Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie Zwalczania Pustynnienia, jak również z innymi stosownymi instytucjami Narodów Zjednoczonych, a także z Organizacją Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO);

Odnosząc się do Rezolucji CMS 8.13, wzywającej Strony do wdrażania środków przystosowawczych, aby zmniejszyć możliwe do przewidzenia wpływy zmian klimatu na gatunki migrujące, i zalecającej Radzie Naukowej przyznanie zagadnieniom dotyczącym zmian klimatu wysokiego priorytetu w swoim przyszłym programie pracy;

Witając z zadowoleniem powstanie raportu o Zmianach Klimatu i Gatunkach Migrujących zatwierdzony przez rząd Zjednoczonego Królestwa w 2005, podkreślający szczególnie niekorzystny wpływ zmian klimatu na populacje gatunków migrujących, jak również strategii przystosowawczych określonych w Rezolucji 8. 13;

Mając świadomość powstania raportu nt. Wpływu Zmian Klimatu na Gatunki Migrujące przygotowanego przez British Trust for Ornithology w 2008, a w szczególności na fakt, że pewne grupy gatunków, takie jak np. ptaki migrujące przez saharę, mogą być dogodnymi wskaźnikami oceny wpływu zmian klimatu na liczne gatunki wędrowne;

Uznając potrzebę bliskiej współpracy pomiędzy Wielostronnymi Porozumieniami Środowiskowymi (MEA) oraz koordynowania działań wynikających z Decyzji VIII/30 i IX/16 COP Konwencji o Różnorodności Biologicznej, dotyczących różnorodności biologicznej i zmian klimatu, oraz Rezolucji VIII.3 i X.24 Konwencji Ramsarskiej dotyczących zmian klimatu i obszarów podmokłych;

Odnotowując decyzje IX/1 i IX/2 dziewiątego spotkania Konferencji Stron CBD dotyczące różnorodności biologicznej i biopaliw, i Rezolucji X.25 COP 10 Konwencji Ramsarskiej dotyczącej obszarów podmokłych i biopaliw;

Przyjmując do wiadomości rekomendację 135 Konwencji o Ochronie Dzikiej Europejskiej Fauny i Flory oraz ich Siedlisk Naturalnych dotyczącą wpływu zmian klimatu na różnorodność biologiczną;

Ponadto odnotowując trwające prace dotyczące kwestii związanych ze zmianami klimatu w ramach Rodziny CMS, a w szczególności ustanowienie grupy roboczej do spraw gatunków migrujących i zmian klimatu, która została utworzona na COP 8 CMS;

Powołując się na Rezolucję 4.14 przyjętą na czwartym Spotkaniu Stron AEWA, która, m.in. wzywa Strony do wyznaczenia i ustanowienia kompleksowych i spójnych sieci odpowiednio zarządzanych obszarów chronionych, jak również innych właściwie zarządzanych terenów, tak aby uwzględnić zmiany zasięgu poszczególnych gatunków oraz ułatwić rozprzestrzenianie się ptaków wodnych;

Mając świadomość, że Rozwijające się Małe Państwa Wyspiarskie (SIDI) i kraje rozwijające się, których terytoria obejmują małe wyspy, które są ważnymi obszarami migracji dla różnych gatunków ptaków, morskich ssaków, gadów i ryb, są w wysokim stopniu narażone na wpływ zmian klimatu i wymagają natychmiastowego wsparcia, w tym budowy potencjału, aby stawić czoła tym kwestiom; oraz

Witając z zadowoleniem planowane „Drugie Warsztaty nt. Waleni i Zmian Klimatu”, organizowane przez Międzynarodową Komisję Wielorybniczą;

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

1. *Wzywa* Strony, niezależnie od stale nieznanej skali wpływu zmian klimatu na gatunki migrujące, aby nie opóźniały związanych z tym kwestiami decyzji i działań;

2. *Ponadto wzywa* Strony do wskazania tych gatunków migrujących, które są najbardziej narażone bezpośrednio lub pośrednio na zagrożenia związane ze wpływem zmian klimatu, działaniami na rzecz łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich, w oparciu o najlepsze dostępne dowody, oraz do wstępnego przeglądu gatunków wymienionych w Załącznikach I i II, o których już wiadomo, że zmiany klimatu mają na nie wpływ; oraz do przekazania tych informacji Sekretariatowi;

3. *Zaleca* Stronom redukcję wyżej wymienionych zagrożeń oraz uwzględnienie wpływu zmian klimatu i degradacji gleb, jak również pozytywnego i negatywnego wpływu działań związanych z łagodzeniem zmian klimatu i adaptacją do nich na gatunki migrujące, w użytkowaniu ziemi i planowaniu przestrzennym;

4. *Ponadto zaleca* Stronom zaprojektowanie i wdrożenie strategii adaptacyjnych dla gatunków migrujących zagrożonych zmianami klimatu, bądź działaniami związanymi z łagodzeniem zmian klimatu lub adaptacją do nich, oraz związaną z nimi degradacją gleb, i tam, gdzie to możliwe działać na rzecz i w pełni wdrażać porady związane ze zmianami klimatu opracowane przez Radę Naukową;

5. *Ponadto wzywa* Strony do wspierania i promowania budowy potencjału na rzecz wdrożenia działań ochronnych w stosunku do gatunków migrujących zagrożonych przez zmiany klimatu;

6. *Zachęca* Strony do wspomaganie Sekretariatu w stworzeniu ogólnie dostępnej bazy danych nt. literatury naukowej dotyczącej zmian klimatu i gatunków migrujących;

7. *Ponadto zachęca* Strony do zapewnienia technicznego i finansowego wsparcia Rozwijającym się Małym Państwom Wyspiarskim i krajom rozwijającym się z wyspami, aby umożliwić wywiązanie się z zadań związanych z rekomendacją 3 niniejszej Rezolucji;

8. *Ponadto wzywa* Strony do wspierania zwiększonych wysiłków Sekretariatu w zakresie skutecznego stawiania czoła kwestiom związanych z wpływem klimatu na gatunki migrujące, łącznie ze wsparciem organizacji warsztatów na poziomie regionalnym dotyczących zmian klimatu i gatunków migrujących;

9. *Zaleca* by Rada Naukowa, w swoim przyszłym programie pracy, nadała priorytet kwestiom związanym z przystosowaniem gatunków migrujących do zmian klimatu i do złożenia raportu na ten temat na COP 10 CMS; oraz by w powyższym zakresie współpracowała z innymi MEA prowadzącymi podobne prace, takim jak np. Ramsar Scientific and Technical Review Panel;

10. *Zachęca* inne ciała, które posiadają odpowiednie doświadczenie dotyczące wpływu zmian klimatu na gatunki migrujące, do włączenia się w prace grupy roboczej Rady Naukowej ds. zmian klimatu;

11. *Instruuje* Sekretariat, by kontynuował swoją bliską współpracę z Radą Naukową, sekretariatami i agendami naukowymi siostrzanych porozumień CMS, i innymi organizacjami i ciałami zajmującymi się różnorodnością biologiczną, w celu stworzenia doradztwa naukowego i technicznego wspierającego Stronę CMS w zakresie wprowadzania środków przystosowawczych przeciwdziałających wpływom zmian klimatu na gatunki migrujące;

12. *Zaleca* Stronom i Sekretariatowi koordynacją w zakresie włączania zagadnień związanych z wpływem zmian klimatu i stosowaniem odpowiednich środków adaptacyjnych do Planów Działań dotyczących poszczególnych gatunków.

Analiza dokumentu

Rezolucja odnosi się do powszechnie już uznanego faktu, że w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat w skali globu następują zmiany klimatu polegające generalnie na jego ociepleniu. Co do przyczyn tych zmian – nie ma powszechnej zgody. Większość badaczy uważa, że są one spowodowane przede wszystkim antropogeniczną emisją gazów cieplarnianych, jednak część naukowców, wyraża przekonanie, że zmiany te mają charakter naturalny i są częścią wieloletnich cykliw klimatycznych, jakim podlega Ziemia. Niezależnie od tego wymierne skutki zmian klimatycznych, takie jak wzrost temperatury, topnienie lodów polarnych, zmiany kierunków intensywności wiatrów i prądów morskich oraz będące skutkami tych zmian zmiany w siedliskach, w sposób zasadniczy mogą wpłynąć, bądź już wpływają na gatunki migrujące.

W odniesieniu do Polski, jak do dotąd, nie ma konkretnych dowodów na bezpośredni wpływ zmian klimatycznych na gatunki migrujące występujące na terenie naszego kraju. Należy tu wziąć pod uwagę, że obserwowane w skali naszego kraju zmiany klimatyczne są sto-

sunkowo niewielkie i przejawiają się głównie we wzroście średniorocznej temperatury o ułamek stopnia w skali ostatnich kilkudziesięciu lat. Zmiany klimatyczne w znacznie większej skali występują jednak w regionach tropikalnych i polarnych i mogą mieć one wpływ na występujące w naszym kraju gatunki migrujące, przede wszystkim ptaki, które podczas swoich wędrówek zatrzymują się w tych regionach lub przelatują przez nie.

W tym kontekście Polska powinna wesprzeć wszelkie wysiłki podejmowane pod auspicjami CMS w celu dokumentowania wpływu zmian klimatycznych na gatunki migrujące oraz podejmowania działań na rzecz łagodzenia negatywnych skutków takiego wpływu.

W tym kontekście szczególnie ważna wydaje się realizacja następujących zaleceń Rezolucji:

- Dokonanie wstępnego przeglądu występujących w Polsce gatunków wymienionych w Załącznikach I i II, pod kątem oceny, czy zmiany klimatu mają, lub mogą mieć na nie bezpośredni lub pośredni wpływ i przekazanie tych informacji Sekretariatowi;
- Wspomaganie Sekretariatu w zakresie stworzenia ogólnie dostępnej bazy danych nt. literatury naukowej dotyczącej zmian klimatu i gatunków migrujących;
- W przypadku stwierdzenia negatywnego wpływu klimatu na gatunki migrujące – opracowanie i wdrożenie mechanizmów redukujących te zagrożenia, oraz opracowania strategii ochronnych dla szczególnie zagrożonych gatunków;
- Wspieranie wymiany doświadczeń i danych dotyczących wpływu klimatu na poszczególne gatunki migrujące, m.in. podczas specjalnie organizowanych w tym celu spotkań i warsztatów, a także w ramach prac Rady Naukowej. W przypadku Polski, szczególnie cenne będzie wymiana informacji i danych z krajami, które są miejscem zimowania gatunków ptaków rozmnażających się w Polsce (głównie w strefie Afryki tropikalnej i zwrotnikowej oraz Południowej Europy) oraz krajami będącymi miejscem rozmnażania się gatunków zimujących w Polsce (głównie w strefie polarnej i na północy Europy).

Rezolucja 9.8

Reakcja na zagrożenia związane z pojawiającymi się i odradzającymi się chorobami gatunków migrujących z wysoce patogeniczną ptasią grypą H5N1 włącznie

Analiza dokumentu

Rezolucje dotyczy przede wszystkim problemów związanych z zagrożeniami chorobami gatunków migrujących w tym przede wszystkim z ptasią grypą powodowaną przez wirus H5N1. Ptasia grypa jest chorobą zakaźną występującą wśród ptaków, wywoływaną przez wirusa z rodziny Orthomyxoviridae, rodzaju Influenzavirus A - odmianę wirusa grypy. Występuje na całym świecie i wszystkie gatunki ptaków są podatne na zarażenie się wirusem, choć niektóre gatunki są bardziej odporne od innych. Do tej pory zidentyfikowano ponad 140 szczepów wirusa. Najgroźniejszym szczepem wirusa jest szczep H5N1. Pierwsze pojedyncze przypadki zakażenia ptaków tym wirusem zanotowano w Polsce w marcu 2006 r. W 2007 r. odkryto kilka ognisk ptasiej grypy dotyczącej jednak wyłącznie przemysłowych form drobiowych. Ogniska te wygasły jednak w końcu 2007 r. i od tej pory brak informacji o zakażeniach ptaków tym wirusem w kraju. Również na świecie wygasły ogniska tej grypy, jedynie co pewien czas notowane są pojedyncze przypadki zakażenia ptaków tą chorobą, które mają jednak ograniczony zasięg. Zagrożenie pandemią tej choroby okazało się znacznie przesadzone. Obecnie zagrożenie przypadkami ptasiej grypy w Polsce i w krajach UE jest niewielkie.

Rezolucja podtrzymuje zapisy Rezolucji 8.27 (Gatunki migrujące i wysoce patogeniczna grypa ptasia) i zaleca organom CMS oraz FAO zintegrowane działania na poziomie międzynarodowym i krajowym w zakresie stawienia czoła zagrożeniom związanym z ptasią grypą i innymi chorobami ptaków.

W odniesieniu do Stron Konwencji Rezolucja zaleca integrację wysiłków na rzecz zachowania właściwego stanu zdrowotnego dzikiej przyrody, zwierząt hodowlanych, ludzi i ekosystemów w zakresie procedur postępowania w sytuacjach awaryjnych, monitoringu zagrożeń zakażeniami, rozwoju badań w tej dziedzinie oraz budowania potencjału do stawienia czoła zagrożeniom związanym z chorobami, a także zachęca do wdrażania wytycznych w zakresie zwalczania zagrożeń związanych z wirusem H5N1 zawartych w Rezolucji Ramsarskiej X.21 przyjętej w 2005 r. na COP9 Konwencji Ramsarskiej w Ugandzie.

Polska wdrożyła odpowiednie kroki w celu zwalczania i monitorowania ptasiej grypy i jej ognisk w oparciu o decyzję Komisji 2005/464/WE z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie prowadzenia badań kontrolnych na obecność influenzy ptaków u drobiu i ptaków dzikich w Państwach Członkowskich UE o Decyzję Komisji z dnia 3 grudnia 2007 r. zmieniającą decyzję Komisji 2006/415/WE dotyczącą niektórych środków ochronnych w odniesieniu do wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N1 u drobiu w Zjednoczonym Królestwie, Rumunii i Polsce oraz o Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie zwalczania grypy ptaków (Dz. U. N 239 poz. 1752). Działania, o których mowa prowadzone były głównie przez komórki organizacyjne głównego lekarza weterynarii i głównego inspektora sanitarnego.

Rezolucja 9.9

Tekst rezolucji i jej Załącznika 1:

Rezolucja 9.9 (UNEP/CMS/Resolution 9.9)

Morskie gatunki wędrowne

Potwierdzając, że morskie gatunki wędrowne są ważne i stanowią powiększający się obszar działań w programie pracy CMS.

Uznając, że Celem 2 Planu Strategicznego CMS 2006-2011 jest „zapewnienie, że gatunki wędrowne korzystają z możliwie najlepszych środków ochronnych” oraz, że szczególnie morskie gatunki wędrowne, ze względu na naturalną spójność ich dynamicznych siedlisk mogą być najlepiej chronione poprzez wspólne międzynarodowej wysiłki;

Nawiązując do związana z tymi kwestiami decyzję CMS COP9, łącznie z Rezolucjami 9.2 (Priorytety Porozumień CMS), 9.7 (Wpływ zmian klimatu na gatunki wędrowne), 9.18 (Przyłół), 9.19 (Niekorzystny wpływ morskiego/oceanicznego antropogenicznego hałasu na walenie i inne organizmy), jak również do wcześniejszych decyzji odnoszących się do ochrony gatunków morskich;

Wyrażając niepokój w związku z tym, że morskie gatunki wędrowne są narażone na wiele skumulowanych i często synergistycznych zagrożeń mogących mieć wpływ na rozległe terytory, takich jak przyłół, przełowienie, zanieczyszczenie, destrukcja lub degradacja siedlisk, wpływ hałasu morskiego, umyślne polowania, jak również zmiany klimatu;

Mając świadomość głównych i nasilających się zmian w regionach arktycznych wywoływanych przez zmiany klimatu i ich konsekwencji dla morskich gatunków wędrownych ssaków w tych regionach; oraz

Nawiązując do decyzji Rady Zarządzającej UNEP (Monako, 2008) dotyczącej zrównoważonego rozwoju Arktyki;

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

1. *Wzywa* Strony, Radę Naukową i Sekretariat CMS do określenia priorytetowych kwestii, gatunków i siedlisk strefy morskiej wymagających interwencji CMS w ciągu najbliższej dekady;
2. *Decyduje* o udzieleniu poparcia załączonemu w Załączniku I Zaktualizowanemu Programowi Sekretariatu ds. Implementacji Rezolucji 8.22 CMS dotyczącej niekorzystnego antropogenicznego wpływu na walenie;
3. *Zaleca* by Sekretariat CMS rozważył możliwości zwiększenia współpracy w ramach Rodziny CMS poprzez promowanie wspólnych priorytetów, wymianę zasobów i doświadczeń technicznych i zasobami oraz organizacja wspólnych spotkań, jeśli to właściwe;
4. *Zaleca* by Rada Naukowa:
  - (a) Rozpoczęła prace nad priorytetowymi gatunkami wymienionymi w Rezolucji 9.2;

(b) Poszukiwała dróg dialogu i prowadzenia badań dotyczących kwestii leżących w interesie publicznym, takich jak: zmiany klimatu, rybołówstwo oraz kampanie informacyjne, w szczególności z Konwencją o różnorodności biologicznej, UNEP, Ramową konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, Organizacją Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa, Regionalnymi Organizacjami Zarządzającymi Rybołówstwem i innymi właściwymi instytucjami (takimi jak Konwencja o ochronie żywych zasobów morskich Antarktydy) dotyczących rybołówstwa; i nawiązała bliższe kontakty robocze z Międzynarodową Komisją Wielorybniczą w sprawie waleni i z Radą Arktyki (w szczególności z CAFF) odnośnie morskich arktycznych gatunków wędrownych;

(c) Zaktualizowała w oparciu o najnowsze dostępne informacje dane nt. obecnego i przewidywanego stanu zachowania, w kontekście możliwych konsekwencji zmian klimatu, wszystkich morskich gatunków wędrownych wymienionych w załącznikach CMS;

(d) Rozważyła czy dodatkowe morskie gatunki wędrowne Arktyki mogą wymagać umieszczenia na listach w załącznikach CMS;

(e) Rozpatrzyła związek istniejących inicjatyw i programów badawczych z trwającymi wysiłkami w zakresie ochrony morskich gatunków wędrownych, takimi jak ustanowienie sieci reprezentatywnych morskich obszarów chronionych i zintegrowane podejście do zarządzania obszarami morskimi i przybrzeżnymi; oraz

(f) Ułatwiła przegląd istniejących danych dotyczących południowych populacji gatunków rekinów, aby wspomóc Stronę opracowaniu listy proponowanej do przedłożenia na CMS COP10 i na następnych COP; oraz

5. *Ponadto zaleca* by Rada Naukowa przedstawiła raport o swoich dokonaniach na dziesiątej sesji Konferencji Stron.

ZAŁĄCZNIK I

ZAKTUALIZOWANY PROGRAM SEKRETARIATU DOTYCZĄCY REALIZACJI REZOLUCJI 8.22 CMS: NIEKORZYSTNY ANTROPOGENICZNY WPŁYW NA WALENIE

I. Podsumowanie zobowiązań związanych z Rezolucją 8.22

Rezolucja 8.22 zobowiązywała do opracowania wstępnego *Programu prac na rzecz Waleni* do rozpatrzenia przez COP9 CMS.

Z rezolucji jasno wynika, że ten program prac ma zostać opracowany z pełną znajomością działań związanych z waleniami prowadzonych przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO), Konwencję o ochronie Środowiska Morskiego Północno-Wschodniego Atlantyku (OSPAR), Konwencję z Kartaginy oraz Regionalne Programy Morskie UNEP, Nieformalną Konsultację Narodów Zjednoczonych w sprawie Ochrony Oceanów i Prawa Morskiego (UNICPOLOS), Komitet Naukowy (IWC SC) i Komitet Ochrony (IWC CC) Międzynarodowej Komisji ds. Waleni, FAO, i jej Komitet ds. Rybołówstwa (COFI) oraz Regionalne Organizacje Zarządzające Rybołówstwem (RFMOs) i zalecane jest by program prac zidentyfikował pola współpracy i współdziałania pomiędzy CMS, porozumieniami CMS dotyczącymi waleni, IMO, IWC SC oraz CC, OSPAR, UNICPOLOS i Regionalnymi programami Morskimi UNEP.

Podczas opracowania niniejszego programu prac, zgodnie z Rezolucją 8.22 zalecane są pewne działania szczególne. Należą do nich:

1. *notyfikacja* nt. rezolucji 8.22 przekazana do IMO, IWC SC, IWC CC, OSPAR, UNICPOLOS i Regionalnych Programów Morskich UNEP w celu zapewnienia pełnej wymiany informacji, wsparcia współpracy i ograniczania duplikacji działań przez te międzynarodowe organizacje.
2. *przegląd* zakresu w jakim CMS, porozumienia CMS dotyczące waleni, IMO, IWC SC IWC CC, OSPAR, UNICPOLOS, Regionalne Programy Morskie UNEP, FAO, i COFI RFMOs dotyczą wymienionych zagrożeń, mając na względzie prowadzone w ramach tych instrumentów i organizacji działania redukujące skutki zagrożeń.
3. *analiza* luk i przypadków pokrywania się zakresu pomiędzy CMS, porozumieniami CMS dotyczące waleni, IMO, IWC SC, IWC CC, OSPAR, UNICPOLOS, Regionalnymi Programami Morskimi UNEP oraz *identyfikacja* najważniejszych zagrożeń i regionów wymagających pilnej uwagi.
4. *opracowanie* wstępnego projektu programu pracy do przedstawienia na COP 9 CMS.

II. Postęp oraz zaktualizowany program Sekretariatu

Struktura raportu została zatwierdzona zarówno przez czternaste posiedzenie Rady Naukowej jak i trzydzieste drugie posiedzenie Komitetu Stałego, poczyniono także znaczny postęp w istotnych obszarach raportu, w tym m.in. w zakresie:

1. oceny regionów i listy zagrożeń;
2. omówienia zakresu w jakim CMS i Porozumienia CMS dotyczące waleni odnoszą się do wymienionych zagrożeń, mając na względzie przewidziane w nich działania łagodzące skutki zagrożeń; oraz
3. omówienia zakresu w jakim IMO, IWC SC, IWC CC, OSPAR, UNICPOLOS, Regionalne Programy Morskie UNEP, odnoszą się do wymienionych zagrożeń, mając na względzie prowadzone przez te organizacje działania łagodzące skutki zagrożeń.

Część raportu dotycząca radzenia sobie z zagrożeniami w stosunku do waleni zostanie przekazana na początku stycznia 2009 r. określonym członkom Rady Naukowej do skomentowania i uzupełnienia pomiędzy styczniem a marcem 2009 r. Jednocześnie ta część raportu będzie przekazana innym instytucjom eksperckim w celu wniesienia dodatkowych poprawek. Zapewni to gruntowną podstawę do nadania priorytetu działaniom związanym z zagrożeniami. Komentarz na ten temat zostanie przedstawiony w marcu 2009.

Obecnie prace koncentrują się na:

1. dokonaniu przeglądu wymagań dotyczących waleni w ramach Strategicznego Planu Implementacji opracowanego przez Radę Naukową;
2. wykonaniu analizy luk i przypadków nachodzenia na siebie działań prowadzonych w ramach CMS i porozumień CMS dotyczące waleni oraz przez IMO, IWC SC, IWC CC, OSPAR, UNICPOLOS i Regionalne Programy Morskie UNEP;
3. określeniu obszarów współpracy i współdziałania pomiędzy CMS, porozumieniami CMS dotyczącymi waleni, IMO, IWC SC, IWC CC, OSPAR, UNICPOLOS i Regionalnymi Programami Morskimi UNEP.

Na początku 2009 części raportu omawiające zakres, w jakim IMO, IWC SC, IWC CC, OSPAR, UNICPOLOS, Regionalne Programy Morskie UNEP odnoszą się do wymienionych zagrożeń, mając na względzie prowadzone przez te organizacje działania łagodzące skutki zagrożeń, zostaną przesłane do IMO, IWC SC, IWC CC, OSPAR, UNICPOLOS i UNEP w celu wniesienia poprawek i komentarzy. Komentarz zostanie sporządzony w marcu 2009.

Pomiędzy marcem a czerwcem 2009 r. Sekretariat będzie pracował z wyznaczonym Radcą CMS ds. Ssaków Wodnych (Appointed Councillor for Aquatic Mammals) w celu identyfikacji najważniejszych zagrożeń i regionów wymagających pilnej uwagi oraz w celu opracowania wstępnego *Programu Prac na rzecz Waleni*.

Zostanie on przekazany Stronom do skomentowania. Na podstawie otrzymanych komentarzy opracowany zostanie zaktualizowany projekt tego *Programu*, który zostanie przedstawiony Radzie Naukowej do zatwierdzenia.

Analiza dokumentu

Rezolucja dotyczy morskich gatunków wędrownych wymienionych w załącznikach CMS. W przypadku polskich przybrzeżnych wód Bałtyku (polskiego morza terytorialnego) w grę wchodzi trzy gatunki morskich ssaków. Są to przedstawiciele rzędu drapieżnych (*Carnivora*): foka szara (*Haliochoerus grypus*) i foka pospolita (*Phoca vitulina*) oraz przedstawiciel rzędu waleni (*Cetacea*): morświn (*Phocoena phocoena*).

Zalecenia Rezolucji dotyczą głównie działań Sekretariatu i Rady Naukowej na rzecz ochrony zagrożonych morskich gatunków wędrownych oraz ich siedlisk. W odniesieniu do Stron Konwencji rezolucja obliguje je do określenia priorytetowych kwestii, gatunków i siedlisk strefy morskiej wymagających interwencji CMS w ciągu najbliższej dekad. W przypadku Polski takim gatunkiem priorytetowym jest występujący w polskich wodach przybrzeżnych morświn, który jest gatunkiem zagrożonym. Głównym czynnikiem zagrożenia tego gatunku jest przyłów. Szczegółowy raport dotyczący przyłowu morświnów w rejonie przyłowu morświnów znajduje się w Rocznym Raporcie Krajowym ASCOBANS za rok 2008.

Integralną częścią niniejszej Rezolucji jest jej Załącznik I: Zaktualizowany program Sekretariatu dotyczący realizacji rezolucji 8.22 CMS: niekorzystny antropogeniczny wpływ na walenie. Program ten jest planem działań dla Sekretariatu w zakresie ochrony waleni przed zagrożeniami antropogenicznymi. Jednym z zadań określonych w tym Planie jest m.in. opracowanie roboczej wersji Programu Prac na Rzecz Waleni (Programme of Work for Cetaceans) oraz przesłanie go w 2009 r. Stronom w celu zgłoszenia przez nie uwag. Jak dotąd raport ten nie został rozesłany. Po otrzymaniu tego dokumentu strona polska powinna przesłać go w celu zgłoszenia uwag i skomentowania do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Stacji Morskiej UG na Helu oraz do innych instytucji i organizacji zajmujących się ssakami morskimi i rybołówstwem w polskiej strefie Bałtyku.

Niezależnie od tego Polska, jako strona zawartego pod auspicjami CMS porozumienia ASCOBANS dotyczącego ochrony małych waleni Bałtyku, Północno-Wschodniego Atlantyku, Morza Irlandzkiego i Północnego, realizuje obecnie rozpoczęty w 2008 r. trzyletni projekt: „Czynna ochrona morświnów przed przyłowem” finansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Uniwersytet Gdański.

Rezolucja 9.12

Strategia wzmacniania zdolności instytucjonalnej

Analiza dokumentu

Rekomendacja Obliguje Strony do nadania kwestiom związanym ze wzmacnianiem zdolności instytucjonalnej wysokiego priorytetu w działaniach na szczeblu krajowym oraz w rozwijaniu współpracy międzynarodowej oraz wzywa Strony do udzielenia finansowego wsparcia na rzecz przyjętej strategii wzmacniania zdolności instytucjonalnej na lata 2009-2011.

Rekomendacja zachęca także Strony do określenia priorytetów dla przyszłych badań naukowych dotyczących problemów związanych z gatunkami migrującymi, w oparciu o najlepsze dostępne dane oraz zacieśniania związków z innymi instrumentami, wdrażania zajmującymi się badaniem wpływu budowania zdolności instytucjonalnej na implementację polityki w zakresie ochrony przyrody i rozwoju zrównoważonego

Wzywa Strony i odpowiednich partnerów do wspomagania sekretariatu w zakresie implementacji strategii budowania zdolności instytucjonalnej, przez podejmowanie działań określonych w dokumencie UNEP/CMS/Conf. 9.30 (Strategia budowania zdolności instytucjonalnej CMS) oraz do udzielania wsparcia finansowego niezbędnego do wdrażania narzędzi zdolności instytucjonalnej oraz inicjowania nowych działań, w szczególności organizacji warsztatów regionalnych i krajowych centrów szkoleniowych.

Pozostałe zobowiązania wynikające w rezolucji dotyczą działań Sekretariatu oraz Rady Naukowej i UNEP na rzecz, prowadzenia konsultacji ustalania wspólnych planów działań i strategii z innymi właściwymi instytucjami, organizacji spotkań, warsztatów tematycznych i szkoleń oraz opracowania wytycznych w zakresie tematyki tych spotkań, a także

Realizację zobowiązań nałożonych na Strony w ramach niniejszej Rezolucji w warunkach polskich można osiągnąć przez rozwijanie współpracy instytucji wdrażającej CMS w Polsce, czyli Ministerstwem Środowiska z instytucjami naukowymi i pozarządowymi zajmującymi się gatunkami migrującymi i prowadzącymi badania w tym zakresie, takim jak np.: Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie, Instytut Zoologii PAN w Warszawie, Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego na Helu, Morski Instytut Rybacki, przyrodnicze wydziały uniwersytetów Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Klub Przyrodników i Federacja Zielonych Gaja. Badania i obserwacje prowadzone przez te instytucje, oraz ich upowszechnienie, np. w ramach organizacji warsztatów tematycznych i szkoleń dla różnych grup docelowych, w istotny sposób mogą się przyczynić do lepszego poznania problemów związanych z ochroną gatunków migrujących oraz dostarczyć decydom ważnych argumentów dotyczących konieczności podejmowania określonych działań ochronnych na rzecz tych gatunków. Potencjał wymienionych instytucji można także wykorzystać w zakresie podejmowania i realizacji międzynarodowych projektów badawczych i wdrożeniowych dotyczących ochrony gatunków migrujących, co zresztą już się dzieje. Przykładami takich projektów mogą być np. prowadzony przez OTOP program ochrony wodniczki oraz prowadzony przez Stację Morską Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego na Helu projekt „Czynna ochrona morświnów przed przyłowem”.

Rezolucja 9.13

Międzysesyjny proces dotyczący przyszłego kształtu Konwencji Bońskiej

Analiza dokumentu

Celem Rezolucji jest określenie dalszego rozwoju i kształtu Konwencji o ochronie gatunków migrujących oraz związanych z nią Porozumień a także kierunków działań podejmowanych w ramach CMS i siostrzanych porozumień, w obliczu nowych wyzwań oraz wobec zbliżającego się terminu obowiązywania Strategicznego Planu CMS na lata 2006-2011.

W myśl zaleceń niniejszej rezolucji zainicjowany zostaje międzysesyjny proces w celu zbadania możliwości wzmocnienia wkładu CMS i rodziny CMS w ochronę gatunków migrujących na całym świecie oraz w procesy zarządzania nimi i ich zrównoważonego wykorzystania. Ustanowiona zostaje grupa robocza, której zadaniem będzie opracowanie wstępnych propozycji dotyczących przyszłych strategii oraz struktury CMS oraz rodziny CMS do prezentacji ich na 10 sesji COP w 2011 r.

Wymieniona grupa robocza jest zobowiązana do uwzględnienia w swych pracach:

- Możliwości opracowania bardziej zintegrowanego programu ochronnego pod hasłem „Międzygatunkowe inicjatywy CMS, koncentrującego się na głównych grupach gatunków migrujących;
- Możliwości i opcji w zakresie różnego typu działań, takich jak implementacja istniejących i zawieranie nowych porozumień;
- Możliwości i opcji w zakresie wzmocnienia pozycji Sekretariatów CMS i jej porozumień w różnych regionach świata;
- Możliwości i opcji w zakresie zapewnienia solidnej bazy naukowej na rzecz powiększania rodziny CMS oraz będącego skutkiem powyższego zwiększonej odpowiedzialności za większą liczbę gatunków;
- Możliwości i opcji w zakresie wzmocnienia współpracy z innymi organizacjami międzynarodowymi oraz innymi zainteresowanymi partnerami;
- Implikacji finansowych i instytucjonalnych dotyczących wszystkich możliwości i opcji (dotyczących m.in. spraw związanych z Sekretariatem, jego personelem i kompetencjami);
- Zawartości bieżącego Planu Strategicznego CMS oraz konieczności opracowania nowego Planu Strategicznego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem planów strategicznych innych konwencji związanych z bioróżnorodnością oraz Porozumień CMS;
- Ustaleń grupy roboczej ds. globalnych szlaków migracyjnych ptaków.

Rezolucja wzywa także Sekretariat do wsparcia wysiłków grupy roboczej.

Częścią Rezolucji jest dołączony do niej jako uzupełnienie dokument „Ramy odniesienia dla Międzysesyjnej Grupy Roboczej ds. Przyszłego Kształtu Konwencji Bońskiej zgodnie z Rezolucją UNEP/CMS/RES. 9.13” precyzującego cele, skład i zadania Grupy Roboczej, o której była mowa. Przy ustalaniu składu grupy Roboczej zastosowany zostanie taki sam klucz geograficzny, jak przy ustalaniu składu Komitetu Stałego dokonanego na COP9.

Grupa Robocza będzie miała obowiązek konsultowania wszelkich swoich poczyniań z przedstawicielami Stron SMS oraz porozumień zawartych pod jej auspicjami. W tym zakresie Polska, jako Strona Konwencji oraz porozumień ASCOBANS, EUROBATS oraz MoU o ochronie wodniczki będzie zobligowana do brania udziału w procesie konsultacji prowadzonych przez Grupę Roboczą prac na rzecz przyszłego kształtu CMS.

Rezolucja 9.14

Kwestie finansowe i administracyjne oraz Ramy Odniesienia dla administracji Funduszu Powierniczego Konwencji Bońskiej

Analiza dokumentu

Rezolucja dotyczy spraw finansowych związanych z funkcjonowaniem Konwencji Bońskiej oraz jej Funduszu Powierniczego. Częścią rezolucji są: Załącznik I zawierający zatwierdzony przez COP9 budżet Funduszu Powierniczego na lata 2009-2011, Załącznik II określający skalę wkładów finansowych poszczególnych Stron Konwencji, Załącznik III zawierający plan budżetu na lata 2012-2014, Załącznik IV zawierający Ramy Odniesienia dla Komitetu ds. Finansów i Budżetu oraz Załącznik V zawierający Ramy Odniesienia dla administracji Funduszu Powierniczego Konwencji Bońskiej

Najważniejsze postanowienia Rezolucji w kwestiach finansowych dotyczą:

- Zatwierdzenia budżetów i skali wkładów zawartych w Załącznikach I, II i III;
- Utrzymania stałego kapitału roboczego wynoszącego co najmniej 15% wydatków rocznych lub 500 000 dolarów, w zależności od tego która kwota jest wyższa;
- Zobowiązanie Stron do wniesienia swoich wkładów finansowych tak szybko jak to możliwe, jednak nie później niż do końca marca roku, którego dotyczy wpłata; możliwe jest także wniesienie jednorazowej wpłaty za cały trzyletni okres;
- Zobowiązania Sekretarza Wykonawczego do implementacji Strategicznego Planu na lata 2006-2011 w zależności od dostępnych zasobów;
- Potwierdzenia woli dalszego spełniania przez Sekretariat CMS także funkcji sekretariatu Porozumienia ASCOBANS;
- Zobowiązania Stałego Komitetu do ustanowienia Subkomitetu ds. Budżetu i Finansów;
- Zobowiązania Sekretarza Wykonawczego do wykorzystania wszelkich możliwości, aby zapewnić napływ przychodów oraz oszczędności przez okres 2009-2011 (włącznie z zaległościami w płatnościach Stron), w celu m.in. zaprezentowania zrównoważonego budżetu na lata 2012-2014;
- Zachęty dla Strony do rozważenia sfinansowania młodszych urzędników lub zapewnienia stażystów, wolontariuszy i ekspertów wspierających działania Sekretariatu;
- Zachęty dla Strony do dokonywania dobrowolnych wkładów do Funduszu Powierniczego;
- Zalecenia dla Sekretarza Wykonawczego w sprawie dostarczenia Stronom listy obecnych i przyszłych projektów niepokrywanych przez budżet konwencji, aby pomóc Stronom w podjęciu decyzji w sprawie finansowania niektórych z nich.
- zachęty dla Państw oraz organizacji nie będących Stronami do dokonywania wpłat na rzecz Funduszu Powierniczego,
- Odnotowania dużych zaległości we wpłatach na rzecz Funduszu Powierniczego,
- Decyzji, że przedstawiciele Stron, które mają zaległości w płatnościach sięgające trzech lub więcej lata zostaną wyłączeni z pełnienia funkcji w wszelkich ciałach Konwencji;
- Zatwierdzenia Ram Odniesienia (Terms of Reference) dla administracji Funduszu Powierniczego Konwencji Bońskiej

Zgodnie z Załącznikiem I ogólny budżet Funduszu Powierniczego CMS na lata 2009-2011 zamknie się kwotą 6 943 086 Euro, w tym udziały Stron wyniosą 6 573 922 Euro. W roku 2009 budżet wyniesie 2 018 901 Euro, w tym udziały stron wyniosą 1 895 846, w r. 2010

kwoty te wyniosą odpowiednio: 2 242 859 i 2 119 804 Euro, a w 2011 r.: 2 681 326 i 2 558 272 Euro.

Zgodnie z Załącznikiem III odpowiednie przewidywany całkowity budżet Funduszu Powierniczego CMS na rok 2012 wyniesie 2 761 766 Euro, na rok 2013 – 2 844 619 Euro i na rok 2014 - 2 929 957 Euro.

Zgodnie z Załącznikiem II wkład Polski do Funduszu Powierniczego CMS, ustalany wg skali Narodów Zjednoczonych, wyniesie w tej skali 0,501% i za trzyletni okres 2009-2011 zamknie się kwotą 68 944 Euro, w tym, za rok 2009 – 19 883 Euro, za rok 2010 – 22 231 Euro i za rok 2011 – 26 830 Euro.

Rezolucja 9.15

Skład i organizacja Komitetu Stałego

Analiza dokumentu

Rezolucja zawiera decyzję w sprawie ponownego utworzenia Stałego Komitetu Konwencji biorąc z uwzględnieniem jego zadań, do których należą:

- zapewnienie prowadzenia generalnej polityki oraz operacyjnego kierowania Sekretariatem;
- udzielanie porad Stronom w zakresie implementacji Konwencji;
- zapewniania niezbędnych działań na rzecz Konwencji w okresach międzysesyjnych;
- zapewnienie wytycznych i porad Sekretariatowi;
- nadzór, w imieniu Stron, nad budżetem Sekretariatu oraz innymi kwestiami finansowymi związanymi z jego działalnością;
- reprezentowanie Konferencji Stron przed rządem państwa mieszczącego siedzibę Sekretariatu, UNEP oraz innymi organizacjami w sprawach związanych z CMS;
- przedstawianie pisemnego raportu ze swej działalności na każdej Konferencji Stron; spełnianie funkcji Biura podczas sesji Konferencji Stron; oraz
- pełnienie innych funkcji nałożonych przez COP.

Rezolucja ustala następujące zasady działania Komitetu Stałego:

- Skład Komitetu Stałego będzie ustalany na każdej sesji COP, a w jego skład powinny wchodzić:
  - po trzy państwa z Afryki i Europy,
  - po dwa kraje z Azji, oraz regionu Ameryki Środkowej i Karaibów,
  - po jednym z krajów z Ameryki Północnej i Oceanii,
  - Depozytariusz oraz przedstawiciel rządu państwa goszczącego Sekretariat,
  - jeśli to właściwe, przedstawiciel państwa, które będzie gospodarzem, następnego COP.
- Każda sesja COP wybierze 12 zastępców regionalnych reprezentantów, którzy będą brali udział w posiedzeniach Komitetu Stałego, w przypadkach, gdy właściwy członek Komitetu reprezentujący dany region będzie nieobecny;
- kadencja członków Komitetu i ich zastępców wygasa na każdej następnej zwykłej sesji COP ;
- na nadzwyczajnych i specjalnych sesjach COP Strona będąca ich gospodarzem będzie brała udział w posiedzeniach Komitetu
- Strony nie będące członkami Komitetu mogą otrzymać status obserwatora, który może brać udział w posiedzeniach Komitetu, jednak bez prawa głosu;
- Przewodniczący rady naukowej może brać udział w posiedzeniach komitetu jako obserwator bez prawa głosu;
- Przewodniczący może zaprosić dowolną osobę lub reprezentanta dowolnego kraju lub organizacji do udziału w posiedzeniach Komitetu jako obserwatora;
- Sekretariat będzie informował Strony o datach i miejscach spotkań Komitetu Stałego;
- Komitet ustali własne zasady funkcjonowania przez konsensus;
- Sekretarz Komitetu zostanie wyznaczony przez sekretariat Konwencji;
- w przypadku, gdy członek komitetu lub jego zastępca zrezygnują z członkostwa w Komitecie Sekretariat zorganizuje głosowania wśród wszystkich Stron w celu wyłonienia jego następcy.

Rekomendacja ustala także zasady finansowania kosztów podróży członków komitetu stałego oraz jego Przewodniczącego, a także obowiązki przedstawicieli poszczególnych regionów geograficznych, do których należą:

- zapewnianie stałej i płynnej komunikacji ze stronami z danego regionu,
- ile to właściwe, zasięganie opinii Stron z danego regionu na temat kwestii rozpatrywanych przez Komitet;
- raportowanie na temat swojej działalności na posiedzeniach Komitetu oraz na spotkaniach regionalnych, które odbywają się w okresach międzysesyjnych.

Na dziewiątym COP w Rzymie Polska została wybrana na członka komitetu Stałego Konwencji, co uznano za istotne, ponieważ kolejny COP przypadnie zapewne w okresie przewodnictwa naszego kraju w UE. Zastępcą (alternatem) Polski w Komitecie Stałym będzie Gruzja.

Rezolucja 9.17

Tekst rezolucji:

Rezolucja 9. 17 (UNEP/CMS/Resolution 9. 17)

Ustalenia dotyczące gospodarzy dziewiątej i dziesiątej Konferencji Stron

Przyjmując do wiadomości z wdzięcznością ofertę, którą złożył rząd Włoch by gościć dziewiąte spotkanie Konferencji Stron w Rzymie w grudniu 2008;

Przywołując Artykuł VII, paragraf 3, Konwencji, który mówi, że Sekretariat powinien „zwoływać zwykle spotkania Konferencji Stron co najmniej co trzy lata, chyba że Konferencja zadecyduje inaczej”;

Wyrażając pragnienie otrzymania oferty od któregoś z Rządów dotyczącej goszczenia dziesiątego spotkania Konferencji Stron (i Rady Naukowej); oraz

Odnotowując, że wstępne zaproszenie do składania ofert w tej sprawie były przedłożone przez Sekretariat we wrześniu 2008;

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

- 1. Pochwala Rząd Republiki Włoch za przedsięwzięcie inicjatywy goszczenia dziewiątej sesji Konferencji Stron i wyraża swą głęboką wdzięczność za znaczne środki przeznaczone na organizację tej sesji.*
- 2. Zaprasza Strony jak również państwa nie będące Strony, które mogą być zainteresowane goszczeniem dziesiątego spotkania Konferencji Stron (i Rady Naukowej), aby złożyły na ten temat deklaracje do Sekretariatu, w terminie nie późniejszym niż do 31 grudnia 2009;*
- 3. Instruuje Stały Komitet, aby na jego pierwszym spotkaniu po 31 grudnia, dokonał przeglądu otrzymanych ofert dotyczących organizacji kolejnego COP, i w zależności od otrzymanych informacji, do wybrał najbardziej odpowiednią z nich.*

Analiza dokumentu:

Rezolucja jest wyrazem podziękowania dla rządu Włoch za sprawną organizację COP oraz określa zasady składania ofert przez Strony zgłaszające chęć bycia gospodarzami COP10. Decyzja w tej sprawie zostanie podjęta na najbliższym posiedzeniu Komitetu Stałego, które przewidziane jest w końcu 2010 r.

Rezolucja 9.18

Tekst rezolucji:

Rezolucja 9.18 (UNEP/CMS/Resolution 9. 18)

Przyłłów

Wrażając troskę, że pomimo istotnego postępu we wdrażaniu środków zmniejszających przyłów mających na celu redukcję niekorzystnego wpływu łowienia ryb na wymienione gatunki wędrowne, przyłów nadal pozostaje jedną z głównych przyczyn śmiertelności wymienionych gatunków wędrownych spowodowanej przez działalność człowieka w środowisku morskim;

Odnotowując, że różni interesariusze stosują różne definicje przyłowu, oraz że może to być przyczyną pomyłek i niezgodności w raportowaniu przyłowu oraz w opracowywaniu i dostarczaniu strategii zmniejszania przyłowu;

Ponadto odnotowując zakończoną lub trwającą prace prowadzone pod auspicjami siostrzanych porozumień CMS i innych stosownych ciał;

Witając z zadowoleniem toczące się prace dotyczące realizacji Rekomendacji 8.22 w celu identyfikacji luk i nakładania się kompetencji pomiędzy CMS a innymi właściwymi ciałami w odniesieniu do ich prac dotyczących przyłowu; oraz

Nawiązując do tego, że Konferencja Stron przyjęła Rekomendacje 6.2 i 8.14 dotyczące przyłowu z myślą o stymulowaniu zastosowania przez Strony środków zapobiegawczych i uprzedzających;

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

1. *Zachęca* Strony do usprawnienia raportowania informacji i danych nt. przyłowu w Krajowych Raportach CMS, lub przez raporty siostrzanych Porozumień CMS, w szczególności dotyczących metod zmniejszania przyłowu, które okazały się skuteczne;

2. *Wzywa* Strony, które jeszcze tego nie uczyniły, do wdrożenia *Międzynarodowego Planu Działań* (IPOA) FAO dotyczącego redukcji wpływu rybactwa z użyciem sznurów haczykowych na ptaki morskie, IPOA na rzecz Ochrony Rekinów i Zarządzania nimi i wytycznych FAO w sprawie redukcji śmiertelności żółwi morskich podczas działań związanych z rybołówstwem, oraz do opracowania i wdrożenia krajowych planów działań, zgodnie z wymogami IPOA;

3. *Mocno zachęca* Strony by, poprzez uczestnictwo w stosownych forach, np. poprzez regionalne organizacje zarządzające rybołówstwem (RFMO), poruszały poważne i aktualne problemy dotyczące przyłowu gatunków wędrownych, w szczególności w odniesieniu do ptaków morskich, rekinów, żółwi morskich i ssaków morskich, z myślą o ulepszeniu środków zmniejszających przyłów, jak również o poprawie procesu zbierania danych, np. poprzez wykorzystanie niezależne programy obserwatorskie;

4. *Zachęca* Strony do stosowania odpowiednich środków w zakresie zarządzania rybołówstwem, by zmniejszyć przyłów gatunków wędrownych;

5. *Ponadto zachęca* Strony do zapewnienia finansowego i technicznego wsparcia krajom rozwijającym się w zmniejszaniu przyłowu gatunków wymienionych w załącznikach CMS, skupiając się na pracy z tubylczymi i lokalnymi społecznościami, których utrzymanie jest zależne od rybołówstwa;

6. *Zaprasza* Strony do rozważenia dokonania dobrowolnych wkładów lub zabezpieczenia wsparcia w naturze dla Programu Pracy dotyczącego przyłowu na lata 2007-2010;

7. *Zaleca* by Rada Naukowa:

(a) kontynuowała, jako działanie priorytetowe, rozpoznanie w zakresie nowych i najskuteczniejszych metod zmniejszania przyłowu, mających znaczenie dla gatunków wymienionych w Konwencji i aby współdziałała w tym zakresie z odpowiednimi kompetentnymi międzynarodowymi ciałami, w celu uniknięcia duplikowania wysiłków; oraz

(b) rozpatrzyła wszelkie naukowe i techniczne informacje dotyczące wpływu przyłowu na gatunki wędrowne przedłożone przez Państwa Strefy lub inne właściwe ciała, w szczególności przez siostrzane porozumienia CMS;

8. *Zaleca* Sekretariatowi CMS, aby biorąc pod uwagę informacje już udostępnione przez siostrzane porozumienia CMS i inne stosowne międzynarodowe fora, przeanalizował wykonalność:

(a) sporządzenia oceny będącego skutkiem gospodarki rybackiej przyłowu i odrzutu na stan zachowania ochronny gatunków wędrownych wymienionych w Konwencji;

(b) identyfikacji priorytetowych gospodarek rybackich, regionów i gatunków, które mogłyby odnieść korzyści ze wspólnej akcji prowadzonej w ramach CMS i poprzez stosowne działania; oraz

(c) udzielenia informacji Komitetowi Stałemu na temat prawdopodobnych kosztów i terminu zakończenia powyższych działań, nie później niż na następnym spotkaniu Komitetu;

9. *Zaleca* Sekretariatowi CMS, aby w porozumieniu z siostrzanymi porozumieniami CMS (w celu uniknąć duplikowania wysiłków), zwrócił się do odpowiednich RFMO i innych kompetentnych międzynarodowych instytucji, z prośbą o udzielenie dostępnych informacji na temat:

(a) polityk i zarządzania przyłowem ptaków wędrownych;

(b) przyłowu gatunków wędrownych w gospodarkach rybackich, za które instytucje te są odpowiedzialne;

(c) oszacowania wpływu odnośnych gospodarek rybackich na ptaki morskie, rekiny, żółwie i walenie;

(d) ustanowionych mechanizmów monitoringu, kontroli i środków nadzoru nad przyłowem w rybołówstwie, mających odniesienie do gatunków wędrownych;

(e) najlepszych praktyk w tej dziedzinie, na podstawie przeglądów rozwiązań będących w trakcie realizacji;

i *zaleca* by Sekretariat CMS przekazał te informacje Radzie Naukowej;

10. *Instruuje* Sekretariat CMS ,aby zdobyte informacje wymienione w paragrafie 7 (a) udostępnił informacjom wszystkim państwom, na których terenie występują gatunki wędrowne zagrożone przyłowem, aby m. in. by wesprzeć stosowanie technik zmniejszających przyłów mających znaczenie dla gatunków wędrownych, i aby raportował o postępie w tej dziedzinie na każdym spotkaniu Stałego Komitetu;

11. *Ponadto zaleca*, aby Sekretariat CMS:

(a) ulepszył współpracę i komunikację pomiędzy CMS a FAO, w szczególności z Komitetem ds. Rybołówstwa, poprzez zapraszanie przedstawicieli FAO do uczestniczenia w stosownych spotkaniach CMS; oraz

(b) utrzymywał kontakty i uwzględniał rezultaty, innych działających mechanizmów dokumentujących przyłów w rybołówstwie, jak np. Projekt GLoBAL (Globalne Oszacowanie Przyłowu Gatunków Długożyjących), w ramach którego dokumentuje się przyłów ptaków, żółwi morskich, ssaków morskich i wędrownych rekinów; oraz

12. *Zachęca* Sekretariaty CMS i stosownych siostrzanych porozumień do usprawnienia współpracy i komunikacji w kwestiach związanych z przyłowem.

Analiza dokumentu

Rezolucja odnosi się do problemu przyłowu, czyli łapania w sieci rybackie gatunków inne niż docelowe. W licznych przypadkach mogą to być objęte CMS gatunki wędrowne. W warunkach polskich problem ten dotyczy przede wszystkim morświna (*Phocoena phocoena*), który często zaplątuje się w sieci rybackie, najczęściej ze skutkiem śmiertelnym. Ważnym elementem ograniczania przyłowu jest obowiązujący w Polsce od 2008 r. zakaz używania pławnic, czyli typu sieci, w które najczęściej zaplątują się morświny. Ocenę skali zjawiska przyłowu oraz implementację metod redukcji przyłowu prowadzi Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w Helu w ramach projektu „Czynna ochrona morświnów przed przyłowem”. Raport z realizacji tych zadań w znajduje się w, będącym częścią niniejszego opracowania, odrębnym sporządzonym przez pracowników Stacji Morskiej, Rocznym Raporcie Krajowym ASCOBANS. Warto dodać, że o 2006 r. nie odnotowano żadnego przypadku przyłowu morświna na polskich wodach terytorialnych.

Rezolucja 9.19

Tekst rezolucji:

Rezolucja 9.19 (UNEP/CMS/Resolution 9. 19)

Niekorzystny wpływ antropogenicznego hałasu morskiego/oceanicznego na walenie i inne organizmy

Uznając, że antropogeniczny hałas oceaniczny, zależnie od źródła i intensywności, jest formą zanieczyszczenia, składającą się z energii, która może niszczyć siedliska i może negatywnie wpływać na życie w morzu, poczynając od zakłóceń w komunikacji lub w spójności grupy do uszkodzeń ciała i śmiertelności;

Mając świadomość, że podczas ostatniego stulecia, poziom hałasu w światowych oceanach znacząco wzrósł jako rezultat licznych działań człowieka;

Przywołując zobowiązania Stron Konwencji Narodów Zjednoczonych o Prawie Morza (UNCLOS) do ochrony i zachowania środowiska morskiego i do współpracy w skali światowej i regionalnej w zakresie dotyczącym morskich ssaków, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków silnie migrujących, łącznie z waleniami wymienionymi w Załączniku I do UNCLOS;

Przywołując Rekomendację 8.22 CMS dotyczącą „Niekorzystnego antropogenicznego wpływu na walenie”, która wzywa Strony i państwa niebędące Stronami do włączania kwestii dotyczących ochrony walenii do wszystkie właściwych sektorów gospodarki oraz zaleca Sekretariatowi CMS i Radzie Naukowej, aby we współpracy z naukowymi ciałami doradczymi Porozumień CMS związanych z waleniami oceniły, w jakim proponowane przez CMS i Porozumienia CMS związane z waleniami działania zmniejszające zagrożenia odnoszą się do zagrożeń związanych z antropogenicznym hałasem morskim;

Odnotowując, że Rezolucja 1998-6 Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej (IWC) uznała zagrożenia związane z antropogenicznym o hałasu jako priorytetowy temat do zbadania przez jej Komitet Naukowy, i że Komitet Naukowy, w swoim raporcie przedstawionym na 56 sesji IWC, stwierdził, iż sonar wojskowy, badania sejsmiczne i inne źródła hałasu, takie jak ruch statków, stwarzają znaczące i nasilające się zagrożenie dla walenii, zarówno ostre jak i chroniczne oraz poczyniła szereg zaleceń dla członków rządów państw należących do tej organizacji odnośnie przepisów dotyczących regulacji hałasu antropogenicznego;

Przywołując Rezolucję Nr. 4 „Niekorzystny wpływ dźwięku, jednostek pływających i innych form zakłóceń na małe walenie” przyjętej przez piąte Zgromadzenie Stron (2006) Porozumienia o ochronie małych walenii Bałtyku, Północno-Wschodniego Atlantyku, Morza Irlandzkiego i Północnego (ASCOBANS);

Przywołując Rezolucję 2.16 „Ocena wpływu hałasu antropogenicznego” i Rezolucje 3.10 „Wytyczne odnośnie wpływu antropogenicznego hałasu na ssaki morskie na obszarze ACCOBAMS” przyjętego przez drugie i trzecie Zgromadzenia Stron Porozumienia o Ochronie Waleni Morza Czarnego, Morza Śródziemnomorskiego i przyległych obszarów Atlantyku (ACCOBAMS);

Wspominając, że zgodnie z Artykułem 236 UNCLOS, postanowienia Konwencji dotyczące ochrony i zabezpieczenia środowiska morskiego nie odnoszą się do okrętów wojennych, floty pomocniczej ani do innych statków stanowiących własność państwa lub eksploatowanych przez nie i używanych czasowo wyłącznie w rządowej służbie niehandlowej; i że wymaga się by każde Państwo zapewniło, poprzez przyjęcie odpowiednich środków nie pogarszających operacyjności lub możliwości działania takich statków lub samolotów stanowiących własność państwa lub eksploatowanych przez nie, żeby takie statki lub samoloty działały w sposób uzgodniony z UNCLOS, o ile jest to zasadne i praktyczne;

Odnotowując, że decyzja VI/20 Konwencji o Różnorodności Biologicznej (CBD) uznaje CMS za głównego partnera w ochronie i zrównoważonym użytkowaniu gatunków migrujących w granicach ich pełnego zasięgu;

Przyjmując do wiadomości Rezolucję 3.068 Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN) dotyczącą zanieczyszczenia hałasem obszaru podmorskiego (przyjętą na Światowym Kongresie Ochrony Przyrody na jego trzeciej sesji w Bangkoku, Tajlandia, 17-25 listopada 2004);

Witając z zadowoleniem działania International Maritime Organization (IMO) dotyczące wpływu hałasu powodowanego przez statki na ssaki morskie oraz ustanowiony ostatnio przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego (MEPC58, październik 2008) mający wysoki priorytet program pracy dotyczący zmniejszenia wprowadzania przypadkowego powodowanego przez flotę handlową do środowiska morskiego;

Mając świadomość, że niektóre typy antropogenicznego hałasu mogą przemieszczać się szybciej niż inne formy zanieczyszczenia o setki i tysiące kilometrów pod wodą, nie ograniczone przez granice krajów, oraz tego że proces ten trwa i narasta;

Biorąc pod uwagę brak danych na temat rozprzestrzenienia i migracji niektórych populacji migrujących waleni i niekorzystnego antropogenicznego oddziaływania na walenie;

Mając świadomość faktu, że przypadki wyrzucania na brzeg i śmierci niektórych gatunków waleni są zbieżne w czasie z użyciem aktywnych intensywnych sonarów średniej częstotliwości i mogą być spowodowane ich wykorzystaniem;

Odnotowując raport ICES CM 2005/ACE: 01 (Raport Tymczasowej Grupy ds. Wpływu Sonarów na Walenie i Ryby – AGISC), który zaleca prowadzenie dalszych badań na ten temat, mając na uwadze potencjalny negatywny wpływ na pojedyncze osobniki i grupy wielorybów, w szczególności na wale dziobogłowe, stwierdzając jednocześnie, że generalnie obecnie sonary nie wydają się stanowić poważniejszego zagrożenia dla populacji ssaków morskich;

Ponownie potwierdza, że w związku z trudnościami w zakresie udowodnienia możliwych negatywnych wpływów zakłóceń akustycznych na walenie niezbędna jest zasada przezorności w przypadkach, gdy takie wpływy są prawdopodobne;

Uznając, że istnieje potrzeba gruntownego zrozumienia złożonych ekosystemów morskich oraz że może zostać to osiągnięte jedynie poprzez morskie badania naukowe prowadzone ze statków lub z pomocą urządzeń przycumowanych, co implikuje wykorzystanie naukowych metod akustycznych;

Odnotowując opracowanie przez Europejską Fundację Nauki projektu strategii badań dotyczących „wpływu antropogenicznego dźwięku na ssaki morskie”, który jest oparty o system oceny ryzyka;

Odnotowując opracowany przez OSPAR Kodeks Postępowania w zakresie prowadzenia odpowiedzialnych badań morskich na morzach Obszaru Morskiego OSPAR i opracowany przez ISOM Kodeks Postępowania odnoszący się do naukowych statków badawczych; zgodnie z którymi morskie badania naukowe mają być prowadzone w sposób przyjazny dla środowiska, przy wykorzystaniu właściwych metod badawczych;

Mając świadomość apel IUCN aby uznać, że, jeśli istnieją powody do spodziewania się, że hałas oceaniczny może mieć szkodliwy wpływ na organizmy, brak potwierdzonych naukowo dowodów na ten temat nie powinien być pretekstem odrzucania środków zapobiegawczych w celu minimalizowania takich wpływów; oraz

Uznając z troską, iż walenie i inne gatunki morskich ssaków, morskich gadów i ryb są narażone na zakłócenia związane z hałasem oraz inne antropogeniczne zagrożenia;

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

1. *Wzywa* Strony i zaprasza państwa niebędące Stronami, które posiadają jurysdykcję nad jakimkolwiek obszarem zasięgu gatunków morskich wymienionych w załącznikach CMS, lub nad flagowymi jednostkami pływającymi, które działają w granicach ich krajowej jurysdykcji lub poza nią, do otoczenia szczególną troską i, tam, gdzie jest to właściwe i praktyczne, do podjęcia próby objęcia kontrolą antropogenicznej emisji hałasu w siedliskach wrażliwych na ten czynnik gatunków, a na obszarach gdzie ssaki morskie lub inne zagrożone gatunki mogą się koncentrować, a także tam, gdzie to właściwe, do wykonania odpowiednich ocen środowiskowych na temat wprowadzania systemów, które mogą prowadzić związanych z hałasem zagrożeń dla ssaków morskich.

2. *Wzywa* Strony i zachęca państwa niebędące Stronami, aby kiedykolwiek będzie to możliwe, do zastosowania środków łagodzących negatywne skutki korzystanie z aktywnych sonarów marynarki wojennej o wysokiej intensywności, dopóki nie zostaną wykonane przejrzyste oceny wpływu tych urządzeń na morskie ssaki, ryby i inne organizmy morskie, oraz w takim zakresie, jak to możliwe do zapobiegania negatywnym wpływom związanym z użyciem takich sonarów, szczególnie na obszarach które są znane lub prawdopodobne jako ważne siedliska gatunków szczególnie wrażliwych na aktywne sonary (np. wale dziobogłowe), a w szczególności tam, gdzie nie można wykluczyć zagrożeń dla ssaków morskich, biorąc pod uwagę istniejące krajowe działania oraz badania związane z tą tematyką.

3. *Wzywa* Strony do dostarczenia Sekretariatowi CMS kopii odpowiednich protokołów/wytycznych i przepisów dotyczących skutecznego zarządzania hałasem antropogenicznym, biorąc pod uwagę potrzeby bezpieczeństwa, podobnie jak uczyniono to w ramach siostrzanych porozumień CMS, OSPAR, IWC, IMO, NATO i na innych forach, aby uniknąć tym samym duplikowania prac i *zaleca* by Sekretariat przekazał te informacje Radzie Naukowej z myślą o opracowaniu przez Radę Naukową wskazówek dotyczących działań branych pod uwagę do prezentacji na COP 10.

4. *Podkreśla* potrzebę porozumienia Stron ze wszystkimi interesariuszami prowadzącymi działania powodujące podwodne zanieczyszczenie hałasem, będącym potencjalną przyczyną

niekorzystnego wpływu na morskie ssaki i inne organizmy, takimi jak przemysł gazowy i paliwowy, deweloperzy prowadzący działania na wybrzeżu, firmy prowadzące eksploatację surowców na szelfie kontynentalnym, firmy produkujące morską energię odnawialną, inne gałęzie przemysłu oraz instytucje prowadzące badania oceanograficzne i geofizyczne, zalecając wdrażanie najlepszych praktyk w zakresie unikania, zmniejszania lub łagodzenia ryzyka. Ma to również zastosowanie do władz wojskowych, w zakresie nienarządzającym interesów bezpieczeństwa kraju. W przypadkach wątpliwych należy zastosować zasadę przeczności.

5. *Zachęca* Strony by umożliwiły:

- prowadzenie regularnego, wspólnego i skoordynowanego czasowo oraz geograficznie monitoringu i ocen lokalnego hałasu środowiskowego (pochodzenia antropogenicznego i biologicznego);
- dalsze odkrywanie potencjalnych źródeł hałasu mających wpływ na migracje, w tym również te o dalekim zasięgu;
- stworzenie dostępnej publicznie referencyjnej danych, w celu umożliwienia identyfikacji źródeł potencjalnie szkodliwych dźwięków;
- scharakteryzowanie źródeł antropogenicznego hałasu oraz rozprzestrzeniania się dźwięku, aby by umożliwić ocenę potencjalnego zagrożenia akustycznego dla poszczególnych gatunków wrażliwych na dźwięki;
- prowadzenie badań nad zakresem i potencjalnym wpływem na środowisko morskie zastosowania aktywnych sonarów marynarki wojennej o wysokiej intensywności oraz badań sejsmicznych prowadzonych w środowisku morskim; nad zakresem emisji pochodzącego ze statków hałasu do środowiska morskiego oraz, na podstawie informacji dostarczonych przez Strony, dokonanie oceny wpływu na to środowisko obecnych praktyk w tym zakresie; oraz
- prowadzenie badań dotyczących potencjalnych korzyści płynących z „obszarów chronionych przed hałasem”, w których emisja podwodnego hałasu może być kontrolowana i minimalizowana ze względu na potrzebę ochrony walen i innych organizmów,

zadając sobie sprawę, że niektóre informacje dotyczące użycia wojskowych sonarów (np. wykorzystywane częstotliwości) są i nie są dostępne do wykorzystania w proponowanych badaniach i baza danych.

6. *Wzywa* wszystkie Strony do podjęcia próby opracowania przepisów dotyczących skutecznego zarządzania hałasem antropogenicznym w siostrzanych porozumieniach CMS i innych właściwych ciał oraz Konwencji.

7. *Prosi* Strony do przygotowanie na COP 10 raportów na temat postępów poczynionych w zakresie wdrażania niniejszej Rezolucji.

8. *Instruuje* Sekretariat, aby wraz ze Stałym Komitetem i Radą Naukową przedstawili niniejszą rezolucję innym właściwym międzyrządowe organizacjom i inicjatywom, takim jak: Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP), Governing Council and Regional Seas Programmes, UNICPOLOS, IWC, FAO, HELCOM, Konwencja Barcelońska, oraz OSPAR, Memorandum of Understanding w sprawie Małych Waleni i Manatów Zachodniej Afryki, Memorandum of Understanding w sprawie Waleni Regionu Wysp Pacyfiku (CCPIR) oraz NATO (i jakiegokolwiek inne właściwe organizacje wojskowe).

9. *Instruuje* Sekretariat by przedstawił niniejszą rezolucję IMO, z myślą o zapewnieniu minimalizacji szkodliwego wpływu hałasu pochodzącego ze statków na walenie i inne organizmy

oraz zachęca Sekretariat i Strony do włączenia się w niedawno rozpoczęte przez IMO MEPC prace dotyczące „Hałasu pochodzącego ze statków handlowych i jego negatywnego wpływu na życie w morzu”.

10. *Prosi* Strony o pojęcie starań, aby o ile to możliwe, mieszczące się w zakresie niniejszej rezolucji podejmowane przez nie działania prowadzone były w taki sposób, aby uniknąć szkodliwego wpływu na walenie i inne organizmy.

Analiza dokumentu

Rezolucja dotyczy zapobiegania negatywnym wpływom antropogenicznego hałasu morskiego i oceanicznego na walenie i inne organizmy morskie. W warunkach polskich skala tego zjawiska jest bardzo niewielka i dotyczy wpływu antropogenicznego w Bałtyku hałasu na morświny. Źródłami hałasu mogącego mieć potencjalny niekorzystny wpływ na morświny są statki morskie oraz urządzenia służące do sejsmicznych poszukiwań geologiczne prowadzonych na Bałtyku przede wszystkim w celu lokalizacji złóż ropy i gazu. W 2008 r. poszukiwania takie prowadziły w polskiej Strefie Bałtyku trzy statki. Jedynym akwenem w polskiej strefie Bałtyku, w którym istnieje niebezpieczeństwo niekorzystnego wpływu emitowanego przez szybkie jednostki pływające na morświny jest Zatoka Gdańska. Jednostki te, to przede wszystkim promy i wodoloty. Ocenę zagrożeń związanych z emisją antropogenicznego hałasu morskiego na morświny prowadzi Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w Helu w ramach projektu „Czynna ochrona morświnów przed przyłowem”. Raport z realizacji tych zadań w znajduje się w, będącym częścią niniejszego opracowania, odrębnym sporządzonym przez pracowników Stacji Morskiej, Rocznym Raporcie Krajowym ASCOBANS.

Rezolucja 9.20

Tekst rezolucji:

Rezolucja 9.20 (UNEP/CMS/Resolution 9. 20)

Raróg (*Falco cherrug*)

Witając z zadowoleniem wejście w życie Memorandum of Understanding o ochronie afrykańskich i eurazjatyckich wędrownych ptaków drapieżnych;

Zaniepokojeni stanem zachowania raroga (*Falco cherrug*) w granicach jego zasięgu;

Nawiązując do propozycji Rządu Chorwacji by wpisać całą populację raroga *Falco cherrug* do Załącznika I Konwencji (Propozycja I/9 COP 9);

Mając świadomość kulturowej wartości gatunku, w tym także dla sokolnictwa, dla wielu Stron położonych w granicach zasięgu tego gatunku;

Ponadto mając świadomość możliwości, jakie może stworzyć zrównoważone użytkowanie dla ochrony tego gatunku w tak ważnych państwach położonych znajdujących w zasięgu tego gatunku, jak Mongolia;

Konferencja Stron Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt

Wzywa Strony do podjęcia działania by poprawić stan zachowania raroga w granicach jego zasięgu i do wsparcia organizacji warsztatów w celu rozpatrzenia stanu zachowania oraz potrzeb ochrony gatunku, które zostaną zorganizowane w Zjednoczonych Emiratach Arabskich tak szybko jak jest to możliwe w 2009 r.;

Ponadto wzywa Strony do pomocy w opracowaniu programu badawczego, wstępnie wspartego przez Arabię Saudyjską, w celu aktualnej oceny stanu zachowania tego gatunku w granicach jego zasięgu;

Zaleca Radzie Naukowej, by na swoim szesnastym spotkaniu dokonała przeglądu postępu, jaki nastąpił od czasu biorąc podjęcia decyzji na jej piętnastym spotkaniu, opartej na propozycji wpisania całej populacji raroga do Załącznika I Konwencji; oraz

Mocno zaleca by jakaś Strona zaproponowała wpisanie tego gatunku do Załącznika I Konwencji na następnej Konferencji Stron, chyba, że do tego czasu nastąpi oczywista i znacząca poprawa w zakresie stanu zachowania tego gatunku w obrębie jego całkowitego zasięgu, a w szczególności, jeśli gatunek ten nie będzie już zaliczany przez IUCN do kategorii narażony (V), zagrożony (E) lub krytycznie zagrożony (CE).

Analiza dokumentu

Rezolucja, której uchwalenie silnie wsparła Polska na posiedzeniu COP9, dotyczy działań na rzecz ochrony **raroga** (*Falco cherrug*), w krajach, w których gatunek ten występuje. Działania te nie odnoszą się jednak do Polski, ponieważ gatunek ten, choć zaliczany do polskiej awifauny, jednak w naszym kraju pojawia się jedynie wyjątkowo, a jedyny potwierdzony przy-

padek gniazdowania tego gatunku w Polsce miał miejsce w 1998 r. na Opolszczyźnie. Polska może wesprzeć działania na rzecz realizacji zapisów niniejszej rezolucji jedynie poprzez raportowanie o każdorazowym pojawieniu się tego gatunku na terenie Polski, co może uzupełnić wiedzę na temat stanu zachowania tego gatunku oraz zmieniających się granic jego zasięgu. Polska powinna wesprzeć także propozycje wpisania tego gatunku do Załącznika I CMS.

Analiza rekomendacji COP9

Na sesji COP9 w Rzymie w grudniu 2008 r. przyjęto pięć rekomendacji. Są to:

1. **Rekomendacja 9.1: Ssaki środkowo-azjatyckich terenów pustynnych.**
2. **Rekomendacja 9.2: Magafauna regionów Sahelu i Sahary.**
3. **Rekomendacja 9.3: Tygrysy i inne azjatyckie duże koty.**
4. **Rekomendacja 9.4: Zestawiona nomenklatura używana w Załącznikach CMS.**
5. **Rekomendacja 9.5: Wspólna akcja na rzecz słonia afrykańskiego (*Loxodonta africana*) w Afryce Środkowej.**

Rekomendacje 9.1, 9.2, 9.3 i 9.5 dotyczą odległych od Polski regionów geograficznych oraz gatunków nie występujących w Polsce. Rezolucje te nie mają więc bezpośredniego odniesienia do naszego kraju, jednak Polska powinna je wspierać, jako że ich celem jest zapobieżenie pogorszenia się stanu zachowania niezwykle cennych i zagrożonych w skali światowej gatunków zwierząt migrujących.

Rekomendacja 9.4 odnosi się do ujednoczenia nomenklatury dotyczącej nazw zwierząt umieszczonych w Załącznikach CMS uznająca za podstawę tego ujednoczenia następujące publikacje:

1. Dla ssaków morskich: Perrin W.F., Wursig B. and Thewissen J.G.M. (Editors), (2009), *Encyclopaedia of Marine Mammals*, Second edition. Academic Press.
2. Dla ssaków lądowych: Wilson, D. E. & Reeder, D. M. (ed.) (2005): *Mammal Species of the World. A Taxonomic and Geographic Reference*. Third edition, John Hopkins University Press.
3. Dla ptaków: Dickinson, E.C.(ed.)(2003): *The Howard and Moore Complete Checklist of the Birds of the World. Revised 3rd Edition*. London (Christopher Helm).